

Délibáb

34
FILLER

45. SZÁM

Szabó Ilonka
(Arlen-kép)

RÁDIÓMŰSOR
NOVEMBER 8-TÓL 14-IG

Magas az ég

Mereng a kápolnánk a hegytetőn.
Csipkésen leng az őszi ég.
Hálójában csendesen remeg
a szétfolyó vidék.

Hamuszürke kétség permetez,
és minden emlék ellibeg.
Lelkem csapkodva nekiszáll
a zúgó semminek.

Magas az ég és a lélek,
az élet és szerelem rabja,
mint vésett gondolat zihál
tornyos falakba.

TAKÁTS GYULA

Első
nemze
den
lyozta
terem
Jásza
Korn
Csilla
kellet
is vo
tendő
hírű

Pa
mind
ezért
tos s
és a
száll
beté
scher
Goe
„Ele
nyir
hogy
ném

18
szak
olim
fran
Kata
cím
Ger
„Ko
trag
nye
P
a t
hat

Délbáb

Színházi hetilap

Felelős szerkesztő:
BIBÓ LAJOS

* Szerkesztő:
DÁLOKY JÁNOS

Megjelenik minden szombaton

Egy nemzetiszínházi igazgató

Emlékezés Paulay Edére

Első érdeme az volt, hogy a Nemzeti híres „nagy nemzedékét” összehozta, egykézben tartotta és minden erejével, igazgatói zsenialitásával megakadályozta, hogy az akkori első generáció hagyományteremtő tagjai nem „sztárkodhattak”: Ujházi Ede, Jászai Mari, Szigeti József, Mihályfi Károly, Prielle Kornélia és a „legfiatalabbakból” Márkus Emilia, Csillag Teréz, Fáy Szeréna százszínű egyéniségét kellett összhangba hozni, márpedig, bizony, nekik is voltak sztárkodó gesztusaik! Paulay tizenhat esztendőös igazgatósága alatt (1863-tól 1879-ig) európai hírű társulatot kovácsolt össze.

Paulaynak ez azért sikerült, mert távol állt tőle minden hiúság és saját személyét sose tolta előtérbe: ezért sikerült kialakítania a Nemzeti Színház sajátos stílusát, amely a korabeli bécsi Burgszínházzal és a párizsi Comédie Française-zel bátran versenybe szállt. 1892-ben három egymásutáni estén véletlenül betévedt színházába az éppen itt tartózkodó Kölnischer Zeitung tudósítója és Racine „Iphigeniá”-ját, Goethe „Iphigenia Taurisban”-ját és Sophokles „Elektrá”-ját nézhette végig. A német újságíró anynyira elragadta Jászai Mari grandiózus alakítása, hogy 8–10 folytatásból álló cikksorozatot indított német olvasóinak, amikor hazájába visszatért.

1892 volt még nevezetes esztendő a Paulay-korszakban. Ekkor neveztek be Bécs város színházi olimpiászára, ahol versenybe kellett szállniok a francia, olasz, osztrák, lengyel és cseh művészekkel. Katona „Bánk bán”-ját, Moreto „Közönyt köszönnel” című darabját, Grillparzer „Medea”-ját adták, Csiky Gergely „Nagymamá”-ján és Meilhac és Halévy „Konstantin abbé”-ján kívül. Befejezésül „Az ember tragédiá”-ját is eljátszották olyan sikerrel, hogy fényes győzelmet arattak.

Paulayról el kell még mondani, hogy a társulat a tűzbe ment volna érte. Melyik mai igazgató mondhatja ezt el magáról?!

A világhírű író örök boldogságot ígér a „két boldog hétre” készült asszonynak (Somlay Artúr, Lázár Mária)

Két boldog hét — egy remek felvonás

Bemutató a Vígyszínházban

A „Fekete Péter” sikersorozata után ismét magyar író darabját tűzte műsorra a Vígyszínház. Fendrik Ferenc „Két boldog hét” című vígjátéka került sorra.

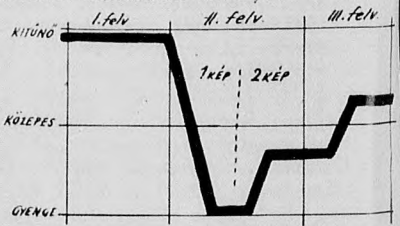
Fendrik Ferencet különösen finomművű, csupaszió apróbb trásaiért illeti meg tiszteletreméltó hely a mai fiatalok között. A nagyobb kompozíciókhoz még nem gyűjtött elég erőt. Regényei jelentek már meg, darabját is láttuk két évvel ezelőtt — szintén a Vígyszínházban, — de ezek csak részleteiben ragadták meg az olvasó vagy a néző figyelmét. Írói rátermeltségét hangulatok, felvillanások igazolják, ha azonban az egész kompozíciókat vizsgáljuk, okvetlenül rábukkanunk Fendrik gyengébb oldalára.

Igy vagyunk a „Két boldog hét”-tel is. Szokatlan dolog, de legjobban grafikon útján szemléltethetjük a darab jellegzetességeit. A vígjáték három felvonás, a második két képre oszlik. Az első briliáns. Lendületes, azonnal felkelti az érdeklődését a mese és a szereplők iránt. Ez után a kitűnő kezdet után a második felvonás első képét, mintha nem is ugyanaz a szerző írta volna. Szinte pillanatok alatt hangolódunk át az érdeklődésből, hogy finoman fejezzük ki magunkat, a figyelem lazultságára. A figurák elfakulnak s a dialógusok az első felvonásbeli vígjátékességéből valami teljesen érthetetlen operett szintetiségre csapnak át — slágerszámok mellőzésével. A második felvonás második képe már valamivel jobb s a harmadik felvonás tovább emelkedik, de közel sem éri el az első nővóját.

Grafikonunk tehát a következő hullámzást mutatja:

A rövid mese a következő:

Anna engedelmes felesége Bálintnak, a jönevű vidéki ügyvédnek. Frissen érettségizett lányuk megtudja, hogy Bálintnak barátnője Mici, a géptrókisasszony. Érti, hogy ez a helyzet mennyire megalázza anyját, aki Bálint-

A könnyűvérű hölgyike a főpincérrrel enyeleg (Nárai Teri és Lontai István)

A rajongó diák és szerelme
bálványa, Mici, a gépiróki-
asszony (Pákozdy Ferenc és
Pogány Margit)

Az ifjú pár (Kamarás Gyula
és Kelemen Éva)

nak szinte szolgálója volt,
rabja a háztartásnak és hű-
séges feleség. Éva, a lány
elmondja anyjának viszonyt
és hogy elfeledtesse vele a
törlőteket, spórolt pénzén
elviszi Abbaziába, két holdog
hélre. Itt az asszony össze-
találkozik Bán Andrással,
a műághirű íróval, aki egy
pillanatra eltántorítja család-

Anyja és lánya (Kelemen
Éva, Lázár Mária)

jától s úgy van, hogy nem is utazik vissza többé férjé-
hez. A harmadik felvonás azonban meghozza a meg-
oldást, az asszony szédülete csak rövid ideig tartott, be-
állít újra a vidéki kuriára s megkezdí elsőfelvonásbeli életét,
azzal a különbséggel, hogy a férj „jó útra” tér. Az éretl-
ségizett lány is megtalálja párját egy olasz főorvos személyé-
ben.

A darab Kelemen Évának nyújtott kitűnő alkalmat arra,
hogy tehetségét bebizonyítsa. Az ő játéka visz szint, lendületet
a színpadra. Különösen kedves, mikor kissé spiccesen haza-
tér hajnalban az érettségi bankettől, s úgy szédült fejjel
elmondja bánatát anyjának. Lázár Mária szerepét kissé
fakón rajzolta a szerző s ezen a kitűnő színésznő is csak
itt-ott tudott segíteni. Hajmássy rövid szerepe ellenére
kitűnt a népes szereplőgárdából. Somlay Artúr szerepével is
mostohán bánt el Fendrik. Az új vígszínházi tagok közül
sikerrel tette le a vizgát ebben a darabban Pogány Margit,
Kamarás Gyula és Pákozdy Ferenc. Említsük meg még
Bihary József nevét egy igen nyúljarknyi szerepben, amely-
ben a kitűnő művész jó néhány vidám percelt szerzett a közön-
ségnek.

Hegedűs Tibor rendezése, amit lehetett, gyorsított az elő-
adáson, de a második felvonás tempóján csak dramaturg
tudott volna segíteni.

A darabnak egyébként jelentős közönségsikert ísólunk.

Harasztos Albert

B. b. B.

BÓKAY BESZÉL BAJORRÓL

Nagy író és nagy színész találkozására mindig ünnepi eseménye az irodalomnak és a színjátszásnak egyaránt. Ilyen együttműködésnek lehettünk tanúi nem egy Herezeg Ferenc-bemutatón, amelyen Bajor Gizi művészetében gyönyörködhattünk, továbbá Bókay János két darabjának, a „Feleség”-nek és a „Négy asszonyt szeretek”-nek hosszú szériája alatt, amikor is a siker nagyrésze szintén Bajor Gizi nevéhez fűződött.

Amikor most felkerestük Bókay Jánost, a kiváló író, hogy megkérdezzük tőle, milyennek látja Bajor Gizit, a művészt és embert, ennek a felkérésnek semmi aktualitása nem volt. De éppen ezt akartuk: olyan nyilatkozatot, amelynek tárgyilagosságát nem befolyásolja sem a színpadi szerző és darabjának főszenésznője közti udvarias viszony, sem különösebb jóbarátság a magánéletben, sem másfajta lekötelezettség.

Bókay János készséggel áll rendelkezésünkre. Hátradől karosszékében, cigarettára gyújt és néhány pillanatra elmereng. Szinte érezzük, amint íróilag megfogalmazza mondanivalóját. Aztán érdekes fejtegetésbe bocsátkozik.

— *Nálunk Magyarországon — mondja — furcsa dolog történt. Bár ugyanazok a színészek játszanak színpadon és filmen, a film óriási reklámeszköze lett azoknak a színészeknek, akiket sűrűn foglalkoztat. Az ország 90 percentje nem jut el a színházba, csak a mozit látogatja. Így aztán országszerte a színész értékelése furcsán alakul, Aki keveset szerepel filmen, annak a számszerű népszerűsége nem fedi az igazi értéket. Különösen akkor, ha az egyéb reklámeszközöket sem veszi igénybe. Igen, Bajor Gizire gondolok...*

— Szavakba foglalva, mekkora Bajor Gizi igazi értéke?

— *En, aki a véletlen játéka folytán Európának szinte valamennyi színésznőjét ismerem, művészi hittel állítom; számomra Bajor Gizi az európai kontinens legelső színésznője! Ebben a zseniális asszonyban együtt van mindaz a művészi kellék, ami színésszé teszi: a megfelelő lelki alkat, a variációs képesség, elragadó vidámság és megrendülések között, tökéletes testi, színészi alkat; a kivételes orgánium és ami mérhetetlen plusz: mindehhez kultúra. Kultúra az emberben is. Az önimádás teljes hiánya, állandó keresése a művészileg legigényesebb megoldásnak.*

— Igaz, Bajor is drukkol a premier előtt?

— *Egészen példátlan az az idegharc és lelki vihar, ami egy-egy alakítását megelőzi. Állandóan töpreng és keresgél: emberi rejtélyeket, reakciókat fürkész. Az éjszakai órákban felhívja a szerzőt vagy a rendezőt, hogy megkérdezzen tőle valamit. Az extatikus sikerek közepette nincs megelégedve magával: teljes benne a művész tragédiája, aki úgy érzi, hogy azt a bizonyos legjobbat, amit szeretne, sose tudja elérni...*

— Mi a legmegragadóbb Bajor Giziben?

— *A hangja. Külön tanulmányt lehetne írni róla. Tökéletes hullámmás, tökéletes ritmika.*

— Bizonyára van valami kedves emléke Bajor Gizivel kapcsolatban...

— *Két emléket mesélhetek el. A Kamara Színházban van egy kis dohányzó a színpad közelében, de annyira közel hozzá, hogy érteni lehessen a színész szavait. Egyik darabom próbáján fáradtan leültem oda és cigarettára gyújtottam. A színpadon Bajor Gizi mondta nagy jelenetét. Nem érthettem, de tudtam, mit mond. Hangjának harmóniája olyan csodálatosan zenei volt, hogy az volt az érzésem, mintha hangversenyteremben ülnék csukott szemekkel és mondjuk Mozartot hallgatnám... A másik egy héttel ezelőtt történt. Sose hallgatók rádiót, de akkor vacsora közben ösztönösen bekapcsoltam a készülékemet. Bajor mondott egy közismert Niccodemi-darabot. Le kellett tennem a villát, abbahagytam a vacsorát. Egy-egy szavának néha háromféle értelme is volt, játékát a kifejező képesség, az emberi érzések analízisének fölényes tudása jellemezte...*

— Csak egyetlen hazafiasságot ismerek: — fejezte be Bókay nyilatkozatát — abszolút művészi értékeink megbecsülését! Hiszem azt is, hogy új színészőgárdánk azért olyan kitűnő és reménykeltő, mert Bajor Gizi nagy példaképe áll előttük!

ifj. Kóváry György.

Próbál a Bulla—Dayka—Páger-trió! . . .

Az Új Magyar Színház november 13-án mutatja be Kerecsendi Kiss Mártonnak, a Páger-felfedezte bieskei tanítónak „Az első” című darabját. Nagy port vert fel a szereposztás, mindenki nyilatkozott, illetékes és illetéktelen s most mégis az az eredmény, hogy brilliáns trió: Bulla Elma, Dayka Margit és Páger Antal próbálja „Az első”-t.

Páger segédrendezőjével a rendezőasztal mellett

Jó a jelenet: a rendező úr feszülten figyeli . . .

A „trió”: Bulla, Páger, Dayka

Az asztalosműhelyt még csak gyalupad jelzi

Bulla az egyik asszony, akinek törvénytelen gyermeke van, Dayka a meddő asszony és Páger az asztalos, akinek élete a két nő között zajlik (Arlen felv.)

BÜCSULÁTOGATÁS Mezey Mária-nál

A KALÓZ UTCÁBAN

— Zsiga megkerült, Mezey nem szerződik a Nemzetishez és egyéb érdekességek —

Nagy csomagolás közepette találjuk a *Kalóz-utca 12.* szám alatt lévő *Remete-lak* lakóit. *Mezey Mária* búcsút vesz a *Széchenyi-hegytől*, ahová nyári pihenőre költözött még a kánikulában és visszatér téli szállására, a *Lórántffy Zsuzsanna-útra*. Egy nagy barna bőrönd előtt *Mezey Mária* térdel *sárga pullóverben* és hosszú *flanellnadrágban* (egész férfias jelenség így!), rendet próbál teremteni a ruhák, könyvek és a *jehérnemük* rengetegében. A másik bőröndöt *Erzsi gyömmöszöli*, a *házvezetők gyöngye*.

Mezey Mária a tátrai naptól csokoládébarnára sülve, szembeológó hajjal dolgozik.

— *Egy pillanat* — mondja s ráül a kofferra. Nagy-nehezen becsukja.

Dél van. Ugy süt a nap itt fenn a hegyen, mintha nyár közepe volna. Kitésszük a nyugágyat az udvarra, padot is találunk s úgy ülünk neki a beszélgetésnek.

A „megettért” Zsiga úrfti...

Egy önellátó nem éppen fogycúrás villásreggelije

A fősláger: *Zsiga*. „Aki” elvesztett és megkerült.

— Szombaton este, amikor megérkeztem, *Erzsi* kísért szemmel és azzal a hírrel fogadott, hogy *Zsiga* eltűnt. Két hete nem találják. Azóta hirdetésekkel tettek közé a lapokban, ötszáz pengő jutalmat is ígértek, de hiába. *Zsiga* nincs többé.

— Hogyan került meg?

— Egy ismeretlen hang telefonált vasárnap, hogy ő tud *Zsigaról*, „aki” kinn a *Lágymányoson* tölti szomorú napjait. Megkaptam a címet, elhoztam a macskát. Kiderült, hogy félig-meddig

Egy ismeretlen tátrai kép: szalonasütés *Hoepfner Félix* főjegyzővel

ZENÉLŐ MALOM

Dayka Margit

Latabár Kálmán

Maklár Zoltán

Ezen a héten mutatják be Kolczonay Ervin dr. reprezentatív filmjét: a *Zenélő malom*. A *Szerelmi láz* elmúlt évi sikere és művészi színvonala megalapozta a *Kolczonay-filmvállalat* hírnevét, úgy hogy a közönség máris nagy bizalommal és érdeklődéssel tekint a

ZENÉLŐ MALOM

bemutatója felé.

A filmet *Harasztos Albert* és *Szuchy M. Emil* írta. A meséhez

HUSZKA JENŐ

„Lili bárónő” című operettjének örökszép számai szolgáltattak kíséretet. A történet vidám zenés játék, melynek női főszereplője

SZELECZKY ZITA ÉS DAYKA MARGIT.

Szelezky egy vidéki dzsentrifamilia szépséges házikisasszonya, aki egy örökölt zenélő malom grófi tulajdonával,

SZILASSY LÁSZLÓVAL

kerül kedves bonyodalmakba, melyeknek természetesen *boldog szerelem* jelenti a kibonyolódását. *Dayka Margit* külvárosi díszöz, aki különösen *Marlene Dietrich-paródiájával* arat majd hatalmas sikert. Partnere,

LATABÁR KÁLMÁN

gondoskodik a humorról, de kitűnő szereplők között találjuk

CSORTOS GYULA, VASZARY PIRI ÉS MAKLÁRY ZOLTÁN

nevét is. A film rendezője:

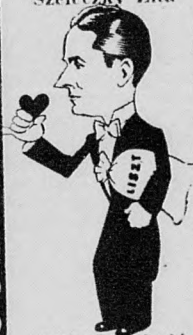
IFJ. LÁZÁR ISTVÁN.

A filmet két filmszínház mutatja be egyszerre:

A SCALA ÉS AZ OMNIA.

Szelezky Zita

Szilassy László

Vaszary Piri

Csortos Gyula
(Hull Mária rajzai)

Kiszely Gyula

Bemutatják Kiszely Gyula új operáját

Hétfőn délután tartotta sajtótájékoztatóját egy érdekes célkitűzésekkel induló új irodalmi művészeti vállalat, melynek vezetői, Sztrakoniczky Jenő, Bárdoss K. Árpádné, Günther József, Farkas István és Kiszely Gyula zeneszerző fogadták a sajtó képviselőit. Sztrakoniczky Jenő elmondta, hogy a vállalat célja fiatal magyar tehetségek, írók, zeneszerzők, énekesek, énekesnők, karmesterek, zene-művészek felfedezése: kótták, könyvek kiadása, hangversenyek, operaelőadások rendezése, új magyar operák bemutatása. A bemutatkozás november 18-án lesz: ekkor mutatják be Kiszely Gyula kétfelvonásos, „Fekete malom” című magyar operáját, amely a szerző rendezésében, Szőke Tibor vezényletével, Jaschik Álmosné díszleteivel kerül a közönség elé.

— Már a bemutatón is új tehetségeket mutatunk be — mondta a vállalat egyik vezetője. — A közönség új tehetséget ismer meg Bágyni Géza és Maróth Miklós Orkund táltosában. Új drámai szoprán Vass Margit is. A többi főbb szerepet Reményi Sándor és dr. Laurisin Lajos, illetve Horkai György énekli.

A „Fekete malom” rövid tartalma: Orna, a Fekete malom molnárnak, Orkund táltosnak pogány leánya bosszút esküszik a Boldogasszony ellen, aki érzése szerint elragadta tőle vőlegényét, Máté lovagot. Máté lovag ugyanis beállt harátnak, de öccsét, Pált, vitéznak neveli. Orna féltékenységekben egymás ellen akarja uszítani a két testvért és Pál vitéz árulásával akarja bemocskolni a madonnás magyar zászlót és Péter barátot, aki a Boldogasszonyért elhagyta őt, Orkund, a Fekete malom ura a magyar hazajáság, a hűség, a besület, a bátorság megrontására és kiirtására emberi életet, asszonyi átkot, könnyet, vért, szenvedést és gyalázatot örül malmában — a pogányság malmában — és tüzei lányát bosszútervében. Orna a Boldogasszony ékszerait kívánja Páltól, aki megtagaítja a rablást és Péter barátal együtt szembeszáll a Fekete malom pusztító munkájával. Orna leszúrja a vitézt, de a barát imájára a Boldogasszony esodát tesz: a halott magyar hős törrel a szívében feltámad és hirdeti, hogy a Boldogasszony nem hagyja el harcosait. Orna és Orkund

A Kiszely-opera szereplői: Maróth M., Reményi S., Kiszely, a szerző, Vass Margit, Horkay Gy., Bágyni G., Szőke karnagy (Mérei képek)

sátáni terve összeomlik, Orna meghal és amikor szíve utolsót dobban, elhal a Fekete malom örök, átkos muzsikája is.

Az opera a magyar zenei drámaeszmét óhajtja megvalósítani, tehát vezérmotívumokkal dolgozik, de végig melódikus és a 13. század pogánykeresztény Árpádkori Magyarországnak hangulatát idézi, stilizált pogány melódiáiban, virágénekszerű szerelmesjeleketekben is a kor hangulatát festi; Orna bosszúáriájában, Orkund csatadalában ugyan csak a pogányság mitikus hangulatai elevenednek meg. Péter barát imája az egyház magasztos egyszerűségét festi. Recitativo nincs az operában.

Cherubini: Requiem

A Székesfővárosi Zene-és Énekkar, nagynevű alapítójának, Bárczy Istvánnak emlékezetére emlékhangversenyt rendezett a Zeneakadémián. A hangverseny legjelentősebb száma Cherubini nálunk igen kevésbé ismert Requiemje volt. Az arányában hatalmas mű előadása nagy feladatot jelentett úgy

Karvaly Viktor Cherubini Requiemjét vezényelte a Zeneakadémián

a zene- és énekkar, mint a vezénylő karmester, Karvaly Viktor számára. A székesfőváros szépen fejlődő zenei együttese méltó előadásban hozta ki a mű finomságait, komor szépségét. Cherubini Requiemjén kívül Bruckner Liberálját hallottuk. A nagy osztrák muzsikussal egyik kinagasló jelentőségű alkotása ez a mű, amellyel érdemes volt a pesti közönségnek megismerkednie.

MŰVÉSZNŐ, SZABAD AZ ÍRATOKAT?!!

Turay Ida

Szüle-ési helye: Kolozsvár /szabadújságírók színház tagja.

Születésnapja: sept. 24.

Névnapja: nem tudom

Vallás: ref.

Lakás: nem mondani meg

Férjesezt, nő-a: nem mutatj mindenc felé

Van-e gyermeke: nincs

Hajszíne: hív sötét, hív sötét

Magassága: 154

Szája: szívesen

Kedvenc darabja, amiben játszott: A milliomos

Kedvenc filmje, amiben játszott: Magdát kicserélték

Mi fedezte fel és hol kezdte pályáját: a közönség - Belvárosi Színház

Mi volt első kiugró sikere: Barátságok

Hol végzte iskoláit és hol élt fiatal korában: vidéken gyerekkorom

Budapest, Pesten mint színésznő

Mi akart eredetileg lenni: 3 éves korától kezdve sikeresen kóci

Legkedvesebb szórakozás: Gimnáziumi

Legszébb színdarab, amit látott: Aholon évszázad

Legszébb film, amit látott: Waterloo - Grigor

Legszébb könyv, amit olvasott: A pénz és a szex

Kedvenc írója: Moliere

Kedvenc zeneszerzője: Modest

Kedvenc virága: orchidea

Kedvenc kőműve: Arde Russe clame

Kedvenc táncos: nép

Kedvenc ruhás: szex

Kedvenc sportja: úszás

Kedvenc állatja: katya

Kedvenc étel: szarvas

Kedvenc cigarettája: szarvas

Turay Ida
(Újra feltr.)

Turay és Tabódy
Bikfi I. és Bikfi II.-vel

Turay Ida

Csontossal és Perényivel a „Milliomos“-ban

Szilassyval
a „Hét szilvafá“-ban

Villáminterjú Madarass Vilmával

a legboldogabb pesti színésznővel

Madarass Vilma neve nem ismeretlen a vidéki színházak közönsége előtt s most, hogy a Fővárosi Operettszínház „Egy boldog pesti nyár” nagyszerű darabjában — mindössze háromszori próba után „beugrott” Turay Ida helyére, bebizonyította, hogy

van olyan tehetséges, mint amilyen csinos és fiatal.

— *Megvallom őszintén — mosolyog hamiskásan — ez az első pesti interjúm, akárcsak az operettszínházi szerepem, mely első pesti fellépésem.*

— *Mikor játszotta a legelső szerepet?*

— *Hal évvel ezelőtt, tizenhétéves koromban. A János vitéz Iluskáját. Azóta is hű maradtam a színpadhoz, Családomban nem én vagyok az egyetlen, aki „hűséget esküdt” a színháznak. Nagybátyám az Operaház jól ismeri tagja volt.*

— *Csak énekes, operettszerepet játszott eddig?*

— *Nem. Játsoztam már prózai szerepet is. Somlay Artúrral a „Hazudj nekem”-ben szép sikerem volt. Vidéki állomásaim: Pécs, Debrecen, Miskolc, Kassa. Főként az utóbbi városban játszóttam huzamosabb ideig.*

— *Hol érzi magát legjobban?*

— *Mint pesti születésű, természetesen legolthosabbban Pesten. Eggyelőre most Pesten is maradok.*

— *Szóval?... Boldog...*

— *Kimondhatatlanul. Mint minden vidéki színésznőnek, nekem is az volt a vágyam, hogy felléphessek egy nagy fővárosi színházban. Boldogságomhoz hozzájárul az a körülmény is, hogy végre együtt játszhatom Latabár Kálmánnal. Igaz, csak háromszori próba után ugrottam be Turay helyébe, de minden idegimmal igyekszem, hogy mellő lehessen az együtteshez. Ilyen nagy művészekkel együtt játszani azt hiszem, minden fiatal színésznő álma.*

— *Opefett! Sokat szeretnék játszani: színpadon, filmen. Kettőt kérek a sorstól: sok jó szerepet és sikert!*

M. V.

A házasságok az égben költetnek

Kormos Márta

Hangay Márta

Csathó Kálmán „A házasságok az égben költetnek” című vígjátékának kolozsvári bemutatója az operettektől hemzsegető „elő-évad” nem a legszerencsésebb választásának bizonyult. A nagyon „poros”, dramaturgiai nézőpontból hibák egész sorában bővelkedő, langyos, rossz vígjátékot jobb lett volna ott hagyni, ahová a könyörtelen idő s a változott színházi világ iratlan szabályai helyezték: a feledésben. Az előadásokon mindent megtettek a lelkesen játszó színészek, hogy Csathó darabját elfogadható módon vigyék a kolozsvári közönség elé.

A játék azonban csak kivételes esetben segít magán a darabon, mely elsősorban önmagáért beszél. Ez a darab viszont csak rosszat mondhat önmagáról mind problémáiban, mind felépítésében és rossz jelenetében. Mihályfi Béla, akinek valamikor „jó szerepe” volt ez Pesten, fegyelmezett játékkal törekedett feledtetni a darab hiányosságait. Kormos Márta, Tompa Sándor, Borovszky Oszkár, Hegyi Lili, Hangay Márta, Lantos Béla, Garami Jolán játszóttak kisebb-nagyobb szerepeket a feledésbe ment darabban, melyet nyugodtan ott lehetett volna hagyni a rossz magyar vígjátékok egyre szaporodó „kelléktárában”. Szabados Árpád volt a rendező.

(h. h.)

Csathó-bemutató a kolozsvári Nyári Színkörben

Mihályfi Béla

Tompa Pufi

Heti Körkérdés

— Mi a közönség legnagyobb hibája?

(Valljuk be, hölgyeim és uraim, akik mindig csak a művészt kritizáljuk, ezer panaszt és vádat emelünk ellene, minden előadáson ítélőszéket tartunk fölötte: nekünk is rengeteg hibánk van! Éppen azért, mivel a színház belőlünk él, kegyeinket keresi, elkényeztet bennünket — visszaélünk ezzel és azt hisszük, nekünk mindent szabad. Fegyelmetlenek vagyunk, elkésünk, papirossal zörgünk, köhögünk, beszélgetéssel zavarjuk a színészek játékát, azután — finis — rohanunk a ruhatárba. Tisztelt publikum, engedj meg, hogy egyszer egy színész, egy színésznő, egy operaénekes és egy zongoraművész kissé a körömdre koppintson!)

Turay Ida
(Rozgonyi felv.)

TURAY IDA:

Ne tessék közém és a közönség közé ékelni! Mi nagyon jóban vagyunk egymással! Igaz ugyan, hogy a nagy-

Lehotay Árpád

érdemű közönség kissé két színű. Szembe mindenki folyton dícsér és gratulál, viszont hallottam már, hogy a hátam mögött... — szóval nincsenek mindig fenntartás nélkül megelégedve velem...

LEHOTAY ÁRPÁD:

A mi közönségünknek talán az a legnagyobb hibája, hogy meg van elégedve önmagával, ahelyett, hogy emelni igyekeznék saját igényességét. Külföldön, mielőtt valaki megnéz egy klasszikust, előbb otthon elolvassa és már a darab ismeretével megy a színházba...

RÖSLER ENDRE:

Határozott hibája nincs a publikumnak. Legfeljebb arról lehetne beszélni, hogy az előadás végén nem szeret tapsolni és hogy bizonyos esetekben nem tudja, hogy viselkedjék. Például az egyházzenei művek hangversenyszerű előadásán nem mer tapsolni, mert azt hiszi, nem illik. Pedig ebben semmi tiszteletlenség nincs: hiszen a taps a művészi produkciónak szól!

BÖSZÖRMÉNYI NAGY BÉLA:

A pesti koncertpublikum ösztönösen többször ítél helyesen, mint helytelenül. Kár, hogy érdeklődését túlzottan befolyásolja a műsor, a műsort pedig a jó vagy helytelen

Rösler Endre
(Vajda M. Pál felv.)

divat. Az igen örvendetesen divatos Beethoven mellett sajnos aránylag nagyon kevés Mozart- vagy Bach-muzsikát játszhatunk...

Böszörményi Nagy Béla
(Rozgonyi felv.)

KOCKÁTLAN FILMKRITIKÁK

Feleség

Bókay János két színdarabjából összevont, igen mozgalmas, fordulatos, sőt fordulatokkal túlszűfolt vígjáték. A film első része zavartalan mulatságot nyújt, amikor azonban a bonyodalmak megkezdődnek, a filmvásznon könyörtelenül elárulja, hogy Bókay János alakjai, a férj, a feleség, a házibarát s a később beállított második asszony — nem az élet síkján mozognak. Az érdekes helyzetek azonban, amelyekbe ezek az emberek kerülnek, elkápráztatják a szemet, a gyanútlan nézőt lebilincselik és szórakoztatják. Ebben a varázslatban része van az eleven dialogusnak és Georg Jacobi rendezői ügyességének is, de elsősorban Jenny Jugo páratlanul gazdag skálájú játékának. A rendező különösen a vígjáték első felében végez kiadós munkát, amikor az anyagi gondokkal küzdő fiatal házaspárt, az állástalan mérnököt és bűbajos feleségét mutatja be, akik nem vesztik el jókedvüket és bizakodásukat, hanem kedves, játékos szélhámossággal javítják meg anyagi helyzetüket. Legsikerültebb része a filmnek, amikor a rendező a vidám házaspárral eljátszatja azokat a jeleneteket, amelyekben a gazdag gyáros előtt azt a látszatot igyekeznek kelteni, hogy hatszobás lakásuk van, titkárnőt tartanak s hogy a mérnököt a felek elhalmozzák megrendeléseikkel. Jenny Jugo, aki a Bókay darab feleségszerepét nemrégiben bécsi színpadon játszotta, ezekben a humort és derűt árasztó képekben rövid időn belül négy maszkban jelenik meg a vásznon: mint feleség, szobaleány, titkárnő és hóbortos gyártulajdonosnő. Elragadó közvetlenséggel, megkapó asszonyos kedvességgel teszi alakítását emlékezetessé. Sokszor Bajor Gizit juttatja eszünkbe.

Jenny Jugo alakítása. A film közepes

Utikaland

Francia mintára készített olasz vígjáték, kevés mesével, annál több mozaik-szerűen beillesztett s mégis a filmtörténet kibontakozását szolgáló epizóddal. Egyik erőssége az életszerűsége törekvése és egy sereg jól jellemzett ember típus szerepeltetése. A témája nem rokonszenves előttünk, annál inkább, mert ebben a témakörben igen sok rossz filmet látunk. Itt azonban a szerző és rendező elfogadhatóan szerepeltetik a leányanyát, aki rejtve utazik haza falusi szüleihez, mert fél, hogy elűzik a háztól. A mesél minden hamis fogás és mesterkéltség nélkül építik fel s teljesen megnyugtató, emberi megoldást találnak. A film első fele vidám komédiának tűnik fel. Öletes és filmszerű. A vicinális vonat és az autóbusz utasai a szereplői ezeknek a deris jeleneteknek. A vasúti fülkében a kaulaz okozza a bonyodalmat, az autóbuszon pedig az, hogy a sofőr késik, mert fia megszületését várta. A boldog apa extázisa átragad az utasokra is s amikor ezeket borral kínálják meg, az egész utas-sereg megrészegül s az autók-cakban száguld tovább a kanyargós utakon, amíg egy fölélen meg nem reked. Ezt az utazást, épügy mint a későbbi falusi jeleneteket, sok jó ötlettel rendezték. A film főszereplője természetes, egyszerű játékaival válik rokonszenvesvé, a most bemutatkozó szép, fiatal Adriano Benetti pedig a leány szerepében nyújt figyelemre méltó alakítást. Érthető, hogy olasz kritikusai a kitűnő Alida Vallival hasonlították össze.

Olasz vígjáték. Jó rendezés, finom párbeszéd!

Botrány

Pompás mulattatást jelentő XVII. századbéli komédia, s amellet gyönyörködötő látványosság, mert elejétől végig színes. Története egy fürdőkád körül játszódik, amelyet egy átvázoló előkelő úr hagyott a flamand falueska polgármesterének lakásán, ahol néhány órára megszállott. A poeakos polgármester szép fiatal felesége, akit az előkelő idegen kissé megszedített, fürdeni akar, a férj pedig azt ellenzi, úgyis mint polgármester, mert rendes ember megmossa az arcát, de nem fürdik. Izes humort árasztó, enyhe pikantériával fűszerezett jelenetek következnek ezután, mert a film remek képesoportban mutatja be, hogy az asszony mégis megfürdik és hogy erre miként tör ki a botrány a falusiak között, az „erkölestelen” eselekedet miatt. A fürdés következtében vidám bonyodalmak támadnak s a falusiak forradalma frappáns hatású esemény után esillapodik le. A polgármester feleségét Heli Finkenzeller játssza elragadó kedvességgel. A szép film különleges értéke, hogy jellegzetes falusi életképeivel valósiúgos korrajzot nyújt.

Szórakoztató, szép német színesfilm

Kállay István

Halla! 225-461!

„Az első” jöközött iramú próbái miatt a prömiér előtt néhány napig nem játszik az Uj Magyar Színház.

Filmszínész nő lett Miss Amerika 1943! Az ifjú hölgyet Noel Neillnek hívják s

Báró Apor Gábor szobra a Műcsarnok őszi tárlatán (M. Matzon Frigyes alkotása)

negyedórával megválasztása után az United Artists ügynöke már orra alá is tartotta a szerződletési blankettát. A szépségkirálynő első filmszerepe a „Prairie Chickens” című filmben lesz.

A színházi lap főszerkesztője és az Olaszországot is megjárta filmrendező között állítólag téltlegességig fajuló „nézeteltérés” keletkezett.

A közönség jól ismeri Ráday Lászlót, a kitűnő rádióénekest, aki saját szerzeményeit, nek előadásával már sok sikert aratott. Az utóbbi időben különösen ismerette vált „Ne strj utánam, kedvesem” című katonadala, amelyből most film készült „Visszatérünk” címmel. A férfi főszereplő maga a szerző, Ráday László lesz. Ráday már több filmben szerepelt, legutóbb Harsányi Zsolt „Magdolná”-jában játszott komikus szerepet. A film forgatókönyvét Szuchy Emil

Winnie Markus és Ferdinand Marian a Bavaria „Tonelli” című artistafilmbjében

irta s ugyancsak ő rendezte is. A Szarka-produkcióban készülő filmet a jövő héten kezdik el forgatni. A női főszerepet Surányi Magda játssza.

A Fox ebben az évben is elkészítette „Folies-sorozatát”.

Diacsek Gyula, a Modern filmvállalat igazgatójának felesége gyönyörű kislánynak adott életet (Diskay felv.)

Most New-York Folies a címe, a két főszerepet pedig Rita Hayworth és Victor Mature játssza.

Ewald Balsler, aki legutóbb a Tobis „Rembrandt” című filmjének játszotta a főszerepét, legközelebb az „Egy boldog ember”-ben mutatkozik be.

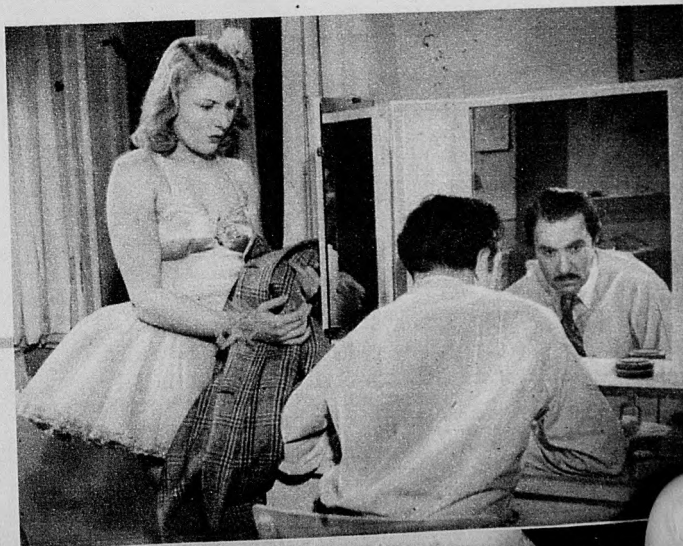
A szegedi Városi Színház nagy sikerrel mutatta be Nicodemü „Taszkó” című darab-

ját, amely legutóbb a Nemzeti Kamaraszínházban szerepelt műsoron. A szegedi főszereplő Fesztoráczy Kató és Ladányi Ferenc volt. Fesztoráczy Kató nagyon „kiugrott” Szegeden, most Puck szerepét is rábízták a „Szentivánéji álom”-ban.

Norma Shearer és Melvyn Douglas legújabb filmjének „Tánc a világ körül” a címe.

Fesztoráczy Kató és Ladányi Ferenc a szegedi Városi Színház „Taszkó”-jában (Rutkai felv.)

A Nemzeti Színház tagjai ifjúsági előadásban játszották a „Bánk bán”-t (Olthya Magda és Ungvári László, Gobbli Hilda és Lehotay Árpád)

Zsindelyné Tüdös Klára „Fény és árnyék” című filmjének belső felvételeit is befejezték. Az újdonságot a szerzőnő rendezte. Főszereplői Bulla Elma, Nagykovácsi Ilona és Ajtay Andor.

Veszprémben és környékén elkészültek az első magyar repülőfilm külső felvételei, a légierők közreműködésével. A képek egy tábori repülőtér életét elevenítik meg. A kém-történettel kevert filmjáték főszerepeit Jávor Pál és Kovács Károly alakítják. Az egyetlen nő szerepet Lukács Margit játssza.

Berczelli A. Károly, a tehetséges költő és műfordító „Uram, irgalmazz” című darabját a tél folyamán bemutatják Kolozsváron is. A tehetséges szerző már meg is állapodott a Nemzeti igazgatóságával.

18

A kolozsvári Nemzeti Színház első eredeti francia bemutatója Ferdinand Roger „Mindenért fizetni kell” című játéka lesz Heszke Béla fordításában.

Jean Cocteau, aki már csaknem minden volt a szellemi életben: költő, színpadi szerző, filmrendező, színpadi rendező, díszlettervező, regényíró és fordító, ezúttal jelcsapott filmszínésznek, ahogy erről a párizsi sajtóból értesülünk. Sacha Guitry darabjában, a „La Malibran”-ban fogja alakítani Musset-t.

A müncheni Német Akadémia Goethe-intézetének külföldiek számára rendezett nyári tanfolyamain 18 országból több száz ösztöndíjas vett részt.

Jean Sarment, az „Árnyhalás” című színdarab ná-

lunk is ismert szerzője lefordította franciára Schiller „Don Carlos”-át. A fordítás Jean Renard kiadásában jelent meg Párizsban.

Loretta Young, a nálunk is jól ismert amerikai filmszínésznő mostanában egyike a legjobban fizetett sztároknak. Egyik főszerepet a másik után kapja. Legutóbb a Paramount egyik milliós filmjében játszott, amelynek cselekménye Kínában játszódik.

Paul Morand legújabb művét, a „Feu M. le Duc” (A boldogult herceg) filmre viszik.

A berlini „hangversenyközösség”, a város és a „Kraft durch Freude” közös szervezete nemrég hozta nyilvánosságra a téli idényre tervezett hangversenyprogramját. A hangversenysorozatok száma a múlt évi 12-ről 14-re emelkedett.

Surányi Magda (Arlen felv.)

Viktor Tourjansky, a mindig különleges filmeket alkotó orosz származású rendező legújabb filmjében Ferdinand Marian és a szép Winnie Markus játszanak főszerepeket. Az újdonság meséjének hátterét az artlistavilág csillogása s cselekménye tele van feszült izgalmal. Néhány hónap múlva nálunk is bemutatásra kerül.

A M
vészfé
Szöve
évi k
József
helyis
minis
Wlass
kár

„Cso
várot
Győr
Szab
a jöv
be ré

nyit
Ben
kép
nél
zai
dek
dek

A
me
dar
lov

Az

A Magyar Amatőr Művészfényképezők Országos Szövetsége megnyitotta ezévi kiállítását a Ferenc József-rakpart 17. sz. alatti helyiségében. A kultuszminiszter képviseletében Wlassics Gyula államtitkár jelent meg. a meg-

Öltözőlátogatás a „Két boldog hét” premierjén: Bajor Gizi Lázár Máriának, Muráti Lili és Mihály Ernő pedig Kelemen Évának gratulált a szünetben

főszereplői: Szörényi Éva, Uray Tivadar és Táray Ferenc.

dulóját a Zeneművészeti Főiskolán. A rendező beszédét Hankiss János államtitkár tartja, a műsorban neves művészek szerepelnek.

Bókay János befejezte új darabját. Címe: Az önzés.

A magyar filmszínházak 1942 július 1-től 1943 július 31-ig kerekén 90 millió pengőt vettek be. Ebből 23 millió pengőt fizettek közterhekre.

Max Reinhardt New-Yorkban 70 éves korában meghalt.

A Nemzeti Színház a Stuart Máriát játssza ezen a héten a Magyar Művelődés Házában.

November 10-én ünnepli a La Fontaine társaság megalapításának 25. évfor-

„Csongor és Tünde” Kolozsvárott: Csongor Bodó György, Tünde Gáborjánj Szabó Klára (A bemutatóról a jövő számban számolunk be részletesen) (Fotofilm felv.)

nyitóbeszédet pedig dr. Benes Zoltán országgyűlési képviselő tartotta. A szebbnél-szebb fényképek százaát bizonyára nagy érdeklődéssel szemléli az érdeklődő nagyközönség.

A Nemzeti Színházban megkezdtek a legközelebbi darab, a „Zöldnadragos lorag” próbáit. A darab

Hankovszkyné Rédey Sári egészséges fiúgyermeknek adott életet. A színész-trónörököszt Zoltánkának keresztelték

Az Újságírók labdarugócsapata 8:2 arányban győzte le az operaháziakat: baloldalt a győztes újságírócsapat, jobbról pedig az Operaház csapata látható (MFI felv.)

H É T F Ő

november 8

BUDAPEST I.

6.00 : Űzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.25 : Ebbeszívő. Torna.
6.45 : Reggeli zene.

Közben

7.00 : Hírek. Közlemények.
8.00 : Német, román, szlovák, ruszin és szerb híradás.

10.00 : Hírek.

10.15 : Székesfővárosi Tűztöltőzenekar. Vezényel Eördögh János.

11.10 : Vízjelzőszolgálat.

11.15 : Keresztessy-Krentz

Hedy énekel. Őszi dalok. 1. Schumann: Búcsú az ősztől (Szabó Miklós ford.); 2. Grieg: a) Őszi hangulat (Váro Margit ford.); b) Őszi szelvény; 3. Richard Strauss: Halottak napján; 4. Franz: Ősszel; 5. Tarnay Alajos: Ősz utója; 6. Kacsóh Pongrác: Késő ős van; 7. Száll a madár, hull a levél, népdal.

11.40 : Lenau és a magyarság. Buchmann Károly előadása.

12.00 : Harangszó. Himnusz.

12.10 : A rádiózenekar műsorából. 1. Rixner: Bagatell, nyitány; 2. Rust: Kolibri, ábránd; 3. Mackeben: Münchener mesék, keringő; 4. Bachmann József: Spanvöl szerenádj és tánc; 5. Fábiani: Velencei induló; 6. Stolz Róbert: Búcsú a szerelemtől; 7. Smith: A mokus, közzene; 8. Gebhardt Rio: Sakk-matt, fox-trott; 9. Buday Dénes: Slow-fox; 10. Losonczy Dezső: Pasodoble.

Közben

12.40 Hírek.

1.20 : Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30 : Honvédelmi üzenetek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

2.00 : Horváth Jenő táncegyüttese látszik.

2.30 : Hírek.

3.00 : A Budapest honvédőrzászlóalj zenekara. Vezényel Pongrácz Géza. 1. Stefanides Károly: Magyar nyitány; 2. Kacsóh-Bertha: Tündérek tánca, keringőintermezzo; 3. Poppy: Balett, szvit; 4. Pongrácz István: Honvédtoborzó; 5. Planquette: Rip van Winkle, egyveleg; 6. Mozart: Kürtverseny. (Előadja: Siklósi Ferenc); 7. Turay Mihály: Paraszt, induló.

Közben

3.30 : Háztartási és gazdasági verseny. Leiszen Erzsébet előadása.
4.15 : Budai mandolinzenekar. Vezeti és hangszerelte Horváth Zoltán. Közreműködik Ritter Irén. — Japán népdalok. Fordította Szabó Miklós.

4.45 : Időjelzés, hírek.

5.00 : Hétfőtől a légi omnibu-

szig. Vitéz Szabó Sándor szabadalmi bíró előadása.

5.20 : Balázs Kálmán eigányzenekara muzsikál.

5.55 : Ó. helyesírás. Vigjáték egy felvonásban. Írta: Labiche és Jolly. Fordította és rádióra átdolgozta Hankiss János dr. Rendező Barsi Ödön. Személyek: Francois Caboussat, volt fakeskedő — Hajmássy Miklós; Poitrinas archeologus, az étempes-i akadémia elnöke — Ujváry Lajos; Machut, állatorvos — D'Arrigo Kornél; Jean, Caboussat inasa — Sugár Lajos; Blanche, Caboussat leánya — Gajzágó Denise.

6.50 : Hírek.

7.00 : Vezényel a szerző. Buday Dénes operett és filmzenéjéből játszik a Budapesti Hangversenyzenekar. Közreműködik Gyurkovits Mária, Karády Katalin, Orbán Sándor, Szabó Miklós és Oláh Kálmán cigányzenekara.

8.00 : Az árnyék. Illés Endre elbeszélése.

8.20 : A nápolyi király palotájában. Előadás a régi nápolyi operamuzsikáról. Kovrigné Matyók Klára előadása. Felolvassa Marsovszky Livia. Közreműködik Seneyi Szabó Ilus, Szabó Miklós, a rádiózenekar Rajter Lajos vezényletével.

9.20 : Hortobágyi pusztán fúj a szél... Hangképek az ősi Hortobágyról. Beszél Budinszky Sándor.

9.40 : Hírek.

10.10 : Hírek német, angol és francia nyelven.

10.40 : Szórakoztató muzsika.

1. Brahms: III. magyar tánc (berlini filharmonikusok, vez. Furtwängler); 2. Huarte: Spanyol madrigal (Tito Schipa); 3. Mangiagali: Apró katonák (milanói Scala zenekara, vez. Panizza); 4. Heuberger: Opera bál, dal (Elisabeth Schumann); 5. Streucker: Odalenn Lobauban (Franz Völker); 6. Egyveleg Merikanto műveiből (szalózenekar); 7. Grothe: Csalogánydal (Lillie Clauss); 8. Johann Strauss: Terefere polka (Fenske-zenekar); 9. Wetzel: Te vagy, akire vágytam, dalkeringő (Herbert Ernst Groh); 10. Bucs: Virágok a szélben (Hans Busch zenekara); 11. Ala: Rosellina, dal (Emilio Livi); 12. Yradier: A galamb (Rosita Serrano); 13. Schröder: Tánctantázia (Willi Schtech zenekara); 14. Ilatky Endre: Isten megáldja (Zsindely Ferenc verse, Udvardy Tibor); 15. vitéz Náray Antal: Hadak útján (Pusztai Sándor verse, Nagykovács Ilona); 16. Brückner: Dunai mesék (Hans Busch zenekara); 17. Meyer:

Altatódal (Liszt Nándor verse, (Kelly Anna).

11.45 : Hírek.

RÖVIDHULLÁM 32,88 méteren. Adás reggel 10.00-től éjfélig. BUDAPEST II. 288,5 m.

5—5.30 : Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.

7.00 : Német nyelvtanítás. Tartja Szentgyörgyi Ede dr.
7.30 : Beethoven: G-dúr románc (hegedűszólvó: Siegfried Borries).

7.40 : Itália Nagyasszonya. Tóth László dr. egyetemi tanár előadása Sienai Szent Katalinról. Felolvasás.

8.00 : Magyar nóták. Orbán Sándor énekel, Csorba Gyula cigányzenekara muzsikál. Dalok. Jónác: Minek is van szerelem a világon (Kéry Gyula verse); Magasan repül a daru; Maros vize folyik csendesen; Sárgalábú kis pacsirta, népdalok; Acs Tivadar: Nem jartam én (Acsné verse); Fráter Loránd: Korán reggel harmatos; Népdal: Bécsi hegyek; Murgács Kálmán: Gólya, gólya; Csorba Gyula: Volt-e már szivedben? (Szántó verse).

9.00 : Százötven év magyar grafikája. Kopp Jenő: múzeumigazgató előadása a Fővárosi Képtár kiállítása alkalmából.

9.15 : Táncczene.

10.00 : A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara. Vezényel Várhalmi Oszkár.

10.40 : Hírek.

KISÉRLETI ÁLLOMÁS

418 méteren

5.30—6.55: Goudűző derű.

KASSA

6.00: Budapest I. műsora.
9.00: I. Tarka hangképek. II. Film- és táncdalok.

10.00: Budapest I. műsora.

11.40: Magyar és szlovák híradás, műsorismertetés.

12.00: Déli harangszó, himnusz.

12.10: Budapest I. műsora.

3.30: Mesél a világ. A ravasz lókupec.

3.45: Jászay László tárogató-műsora. klarinét és nagybőgő kísérettel.

4.15: Budapest I. műsora.

5.00: Német, román, szlovák, ruszin és horvát híradás Budapest II.-ről.

5.30: Galgóczy Mária énekel.

5.55: Ilosi emlékműavatás Huszton. Kállay Miklós m. kir. műnyszerelnök avatóbeszédét ruszin nyelven ismerteti Bródy András országgyűlési képviselő.

6.20: A Szimfonieta szalonhatos műsora.

6.50: Budapest I. műsora.

10.10: Budapest II. műsora.

10.40—végig: Budapest I. műsora.

RÖVIDHULLÁM EGÉSZ HÉTEN Éjjel 12 órától 1.54-ig. 32.88 méteren.

Délibáb

K E D D

november 9

BUDAPEST I.

- 6.00: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. A. Vöröskereszt. Torna.
- 6.25: Ébresztő. Torna.
- 6.45: Reggeli zene.
- Közben
- 7.00: Hírek. Közlemények.
- 8.00: Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 10.00: Hírek.
- 10.15: Kálnoky István dr. Eger megyei város pogármestere köszönti a rádió hallgatóit.
- 10.25: Magyar művészlemez.
- 10.45: Szüret Egerben. A közvetítést vezeti Dövényi Nagy Lajos.
- 11.10: Vízjelzőszolgálat.
- 11.15: Az egri római katolikus egyház története és hivatala. Czapiak Gyula dr. Egeri érsek előadása.
- 11.25: Egyházzenei hangverseny. A Főszékesegyház énekkarát vezényli és közreműködik Szalay Lajos. Orgonán kísér Huszthy Zoltán.
- 12.00: Harangszó. Himnusz.
- 12.10: Séta Eger városában. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor és Dövényi Nagy Lajos.
- 12.40: Hírek.
- 12.50: A 14. Dobó István gyalogezred fúvószenekara. Vezényel Juhász László.
- 1.30: Időjelzés, vízállásjelentés.
- 1.30: Honvédeink üzenek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00: Az egri úszósport múltja és jövője. Bárány István dr. beszélget Budinszky Sándorral.
- 2.30: Hírek. Műsorismertetés.
- 3.00: Az egri negyedmesterek. A közvetítést vezeti Dövényi Nagy Lajos.
- 3.15: Egri szalonzenekar. Közreműködik dr. Bereczkyné Znakovszky Klára (hegedű). Vezényel Huszthy Zoltán. 1. Losonczy Dezső: Kis nyitány; 2. Hubay: a) Kék nefelejts; b) Lányi Ernő: Minék a szöke (Znakovszky); 3. Rajter Lajos: Két felvidéki verbunkos; 4. Paksy József: Szerelmi keringő; 5. Négyszey A.: Induló.
- 3.40: Az egri lány. Arany János költeményét elmondja Lelohay Árpád.
- 3.50: Az egri dalkör versenye. Vezényel Huszthy Zoltán. 1. Bárdos Lajos: Zengd az egekben ültöt (vegyeskar); 2. a) Koudela: Babilonnak vízei mellett (férfikar); b) Kacsóh Pongrác: Mátyást királyná válasszják; 3. Kiss K.: Egri nóták (népdalfeldolgozás, vegyeskar).
- 4.15: Az egri norma. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.

4.35: Liszt: IX. magyar rapszódia (berlini filharmonikusok zenekara, vezényel Hans Schmidt-Isserstedt).

4.45: Időjelzés, hírek.

5.00: Az egri Városi Zenekola tanárainak hangversenye. 1. a) Fauré: Álom után; b) Van Goens: Scherzo (gordonka: Fogel Elemér, zongorán kísér Huszthy Zoltán); 2. a) Radnai Miklós: Tüzes seb vagyok; b) Hodula István: Te vagy a hajnal; c) Rékai Nándor: Rózsakert (éneklő Huszthy Zoltán, zongorán kísér Szalay Lajos); 3. Debussy: Tücsök (zongorán: Lorenz Ilonka); 4. Mozart: Allegro a g-moll vonósötösből (előadja Fogelné Kaufmann Emma, Bereczkyné Znakovszky Klára, Stocker István, Virágyölgyi Béla és Fogel Elemér).

5.30: Dobó István vára. A közvetítést vezeti az egri várból Dövényi Nagy Lajos és Budinszky Sándor.

6.00: Eger város irodalmi és zenei estje. 1. Eger kulturális élete. Dr. Ágoston Julián, a Gárdonyi Társaság főtájkárának bevezetője; 2. Händel: Concerto grosso (F-dur), szolisták: Fogelné, Kaufmann Emma I. hegedű; Bereczkyné Znakovszky Klára II. hegedű; Fogel Elemér, gordonka, vez. Huszthy Zoltán; 3. Gárdonyi Géza: 1. Bogár Miska; 2. Kendő vagy mi... elbeszélést Pápay Klára olvassa fel; 4. Martini: Ördögtrilla szonáta (Fogelné Kauffmann Emmi, zongorán kísér Huszthy Zoltán); 5. Kodály: Huszty (énekkar); 6. Szép toronyok városa, Kállay Miklós felolvasása; 7. Dohnányi: fisz-moll rapszódia (zongora: vitéz Gyárfásné Hubert Jolán); 8. Ónody Ákos egri költők verseiből szaval; 9. Péter József: Magyar szvit (vegyeskar, vez. Huszthy Zoltán).

Közben kb.

6.50: Hírek.

7.40: Édesanyám, ha bejön. 1. Neidhart: Egri induló (Hunyadi János 9. honvédgyalogezred zenekara, vez. Friesay Ferenc); 2. Dankó-Friesay: Magyar vér, induló (Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vez. Fígedy Sándor); 3. Ujváry József: Egri hősök, induló (Légierők fúvószenekara, vez. Doroszlay Károly).

7.50: Gárdonyi Géza emlékezete. A közvetítést az egri Gárdonyi-házból vezeti Budinszky Sándor.

8.05: Illés Gyula és Janesi cigányzenekara muzsikál.

8.25: Az egri bor. Márai Sándor előadása.

8.40: Híres opera- és operett-kettősök. Közreműködik Orosz

Júlia, Farkas Ilonka, Udvardy Tibor, Laczó István. A Székesfővárosi zenekart vezényli Fridl Frigyes.

9.40: Hírek.

10.10: Hírek német, angol és francia nyelven.

10.40: Táncezene.

11.45: Hírek.

RÖVIDHULLÁM 32,80 méteren

Adás reggel 10.00-tól éjfélig.

BUDAPEST II. 288,5 m

5-5.30: Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.

7.00: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

7.30: Ősbudavártól a kívánság-hangversenyig. Összeállította és az összekötőszöveget írta Szathmáry Antal. Közreműködik Szilvássy Margit, Orosz Vilma, Kelly Anna, Szabó Miklós, Weygand Tibor és énekegyüttes. Az összekötőszöveget elmondja Pataky Jenő. A rádiózenekart vezényli Bertha István. Rendező. A. Balogh Pál.

8.30: Széchenyi faluja. Szentiványi Béla előadása Nagycentről.

9.05: Császár Franek művei.

9.45: A szlovák rádió műsorából. A szeptember 28-i adás hangfelvétele.

10.15: Magyar nóták.

10.40: Hírek.

KISÉRLETI ADÓÁLLOMÁS 418 méteren

5.30-6.55: Gondúz derű.

KASSA

- 6.00: Budapest I. műsora.
- 9.00: I. Szórakoztató művészlemez. II. Operettadatok.
- 10.00: Budapest I. műsora.
- 11.40: Magyar és szlovák híradás, műsorismertetés.
- 12.00: Déli harangszó, himnusz.
- 12.10: Budapest I. műsora.
- 4.15: Ruszin hallgatónak. „Egy nyári élmény.” Kirándulás a Dunán. Előadás hanglezekkel. Összeállította Balezky Emil.
- 4.45: Időjelzés és hírek Budapest I.-ről.
- 5.00: Német, román, szlovák, ruszin és horvát híradás Budapest II.-ről.
- 5.30: Szelecsényi Ilona és Magyar Ferkó magyar nótákat énekel, Danyi Pali cigányzenekara muzsikál.
- 6.20: Kazinczy svájci mintaképe: Gessner Salamon. Dezsényi Béla dr. előadása.
- 6.40: Wagner: Rienzi, nyitány (berlini filharmonikusok zenekara). Hanglezmez.
- 6.50: Budapest I. műsora.
- 10.10: Budapest II. műsora.
- 10.40-végig: Budapest I. műsora.

SZERDA

november 10

BUDAPEST I.

6.00: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatá.
6.25: Ébresztő. Torna.
6.45: Reggeli zene.

Közben

7.00: Hírek. Közlemények.

8.00: Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
10.00: Hírek.

10.15: Zenekari muzsika. 1. J. S. Bach: Kís g-moll fuga; 2. Lully: Nocturno; 3. Mozart: Menuett az Esz-dur szimfóniából (berlini operazenekara); 4. Weber: A bűvös vadász, a III. felv. közzenéje (berlini filharmonikusok, vez. Furtwängler); 5. Wagner: Parsifal, részlet; 6. Karlovicz: Litván rapszódia (lengyel rádiószimfonikus zenekara, vez. Mazurkiewicz); 7. Respighi: Danza rustica (Bellezza-zenekar).

11.10: Vízfelzolgálát.

11.15: Weidinger Ede szalonzenekara. 1. Lincke: Operettegyveleg; 2. Losonczy Lajos: Verlunkos szvit; 3. May Alajos: Tangószeread; 4. Noack: A két gitár; 5. Kröger: Polka.

11.40: Hadasi Hiszim leányai. Somlay Károly elbeszélése.

12.00: Harangszó. Himnusz.

12.10: Beszélőzenekar. Vezényel Müller Károly. Közben

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, vizállásjelentés.

1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatá.

2.00: Szabó—Quitter tánczene-kar.

2.30: Hírek. Műsorismertetés.

3.00: Szórakoztató zene. 1. Puget: XIV. Lajos, balettzene (rádiózenekar); 2. Ernst Fischer: A mély pincében (Koréh Endre); 3. Rixner: Rapszódia (rádiózenekar); 4. Paksy József: Lassú és friss csárdás (rádiózenekar); 5. Részletek a Vereshajú c. népszimfóniából (Raffay Erzsé, Nagy Izabella és Csongor István); 6. Részletek a Felhő Klári c. népszimfóniából (Nagy Izabella, Raffay Erzsé és Csongor István).

Közben

3.30: Őszi séta a debreceni Nagyerdőn. Hangképek. Beszél Budinszky Sándor.

4.15: Kamaragyűttes. 1. Schubert: Scherzo a B-dur zongorahármasból; 2. Brahms: A-dur keringő; 3. Ádám Jenő: Lento az I. vonósnyegyből; 4. Burmester: Szerená; 5. Glazunov: Részlet a Noveletákból. (vonósnyegyes).

4.45: Időjelzés, hírek.

5.00: A modern tünézene szimfonikus formái. Közreműködik Vécsey Ernő (zongora), Kiss Ferenc (hegedű); Holéczy Ákos (szaxofon) és a Budapesti Kamarakórus Paulovits Géza dr. vezetésével. A rádiózenekart Bertha István vezényli. 1. Malesiner Béla: Éjjeli tánc, nyitány; 2. Ernst Fischer: Álmodozás (Vécsey); 2. A. Paulik: Vágyódás (Holéczy Ákos); 4. Gebhardt Rio: Aragón (Kiss); 5. Vincze Ottó: Csak egy szívdobogás (Kamarakórus); 6. Venuti: Ördögös ujjak (Kiss Ferenc); 7. H. Küster: Zongorafantázia (Vécsey); 8. R. Heuberger: Éjjeli harangok (Holéczy Ákos); 9. Billy Mayerl: a) Pókháló b) Óramű (Vécsey); 10. Szabó Béla: Napsugártánc (Kamarakórus).

6.00: Honvédek műsora.

6.40: Világpolitikai kérdések, vélemények.

6.50: Hírek.

7.00: A svájci gárda. Boldizsár Iván előadása.

7.10: A Filharmoniai Társaság hangversenye. Vezényel Wilhelm Furtwängler. Beethoven: IX. szimfónia. (a magán-szólamokat énekl: Rigó Magda, Basillides Mária, Rösler Endre, Losonczy György, közreműködik a Székesvárosi Enekkar Karvaly Viktor karigazgató betanításában).

8.40: Népszerű filmakadémia. Hogyan készül a film forgatókönyv? Rodriguez Endre előadása.

9.00: Huber Gyula emlékezete. Bevezetőt és összekötőszöveget mond Papp Viktor. Közreműködik Kisházy Sári, Cselényi József (ének), Berzsenyi László és Villax István kétzongorán játszik, kísér Sári Elemér cigányzenekara.

9.40: Hírek.

10.10: Hírek német, angol és francia nyelven.

10.40: Filmdalok.

11.20: J. S. Bach: C-dur szvit (Busch kamarazenekara).

11.45: Hírek.

RÖVIDHULLÁM 32.88 méterem

Adás reggel 10.00-től éjfélig.

BUDAPEST II. 208.5 m

5—5.30: Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.

7.00: Olasz nyelvoktatás. Tartja Gallerani Bonaventura.

7.30: Táncezene.

8.10: Csonka testben is ép a lélek. Közvetítés a margitszigeti honvédkórház ezüstkalászos gazdananfolyamának záróvizsgájáról. Vezető Pluhár István.

8.35: Szórakoztató muzsika. 1. Kormann: Rajnai néptünemény, nyitány (berlini rádiózenekara, vez. a szerző); 2. Mignone: A szép szegfűk

(Christina Maristany); 3. de Curtis: Te és én, dal (Solar); 4. d'Ambrósio: Ronda di foletti, szvittével (Ritmi- és EIAR-tánczenekar, vez. Galilino); 5. Glück feldolgozása: A hűvös völgy ölen (Erna Sack); 6. Pressel: A Weseren, dal (Gerhard Hüsch); 7. Pedrollo: Alarcosno (Olivieri-zenekar); 8. Peterson: Dal népi hangra (Ingrid Wiksjö); 9. Sebök: A bor, románc (Járay József); 10. Meisel: Nevsz, szívem, keringő (Lillie Clauss); 11. Brancaccio: Dal (Enzi de Muro Lomanto); 12. Lorey: Alpsi dalok (Hans Busch zenekara); 13. Carme: Tarantella (Ebe de Paulis); 14. Johann Strauss: Bécsi bonbonok, keringő (Herbert Ernst Groh); 15. Escobar: Blues (di Ritmi- és EIAR-tánczenekar, vez. Petralia); 16. Manella mia, nápolyi népdal (Duslina Gianini); 17. Ketelbey: Törpék indulója (Concert-zenekar, vez. a szerző).

9.40: Mindenből egy keveset. Halmos István és Giuseppe Moretti énekel, Vidák József cigányzenekara és a női szalonzenekar játszik.

10.40: Hírek.

KISÉRLETI ADÓÁLLOMÁS 418 méterem

5.30—6.55: Gondfűző derű.

KASSA

6.00: Budapest I. műsora.

9.00: I. Operakétfősök. II. Kedvelt szalonzenekari számok.

10.00: Budapest I. műsora.

11.40: Magyar és szlovák híradás, műsorismertetés.

12.00: Déli harangszó, Rákóczi fohásza és himnusz.

12.10: A kassai közpömvészeti kiállítás megnyitása. Közvetítés a Schalkház-szálló diszterméből. Beszélő Kenéz Lilla.

12.40: Budapest I. műsora.

4.15: Szlovák hallgatóknak. „Fél évtized.” Emlékműsor a felszabadulás 5-ik évfordulóján.

4.45: Időjelzés és hírek Budapest I.-ről

5.00: Német, román, szlovák, ruszin és horvát híradás Budapest II.-ről.

5.30: Kassa város egészségügyi és szociális intézményeinek bemutatása. Közvetítés az Egészségházából. Beszélő Palumbo Gyula.

5.50: Szórakoztató zene. (Hanglemezek.)

6.05: A megszállás derűs emlékei. Szombathy Viktor eszevése.

6.20: A Kassai Szalonzenekar műsora.

6.50: Budapest I. műsora.

10.10: Budapest II. műsora.

10.40—végig: Budapest I. műsora.

CSÜTÖRTÖK

november 11

BUDAPEST I.

- 6.00: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.25: Ébresztő, torna.
6.45: Reggeli zene. Közben
7.00: Hírek. Közlemények.
8.00: Német, román, szlovák, ruszin és szerb híradás.
10.00: Hírek.
10.15: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. 1. Suppé: Költő és paraszt, nyitány; 2. Ziehrer: Bécsi polgár, keringő; 3. Rust: Szívárvány, szvit; 4. Zander: Balett-jelenet; 5. Sándor Jenő: Operett- és filmegegyes; 6. Kraul: Magyar postásinduló.
11.10: Vízjelzőszolgálat.
11.15: Ravel: Zongoraverseny (Marguerite Long).
11.40: Góhek korszakában. Egyházy Imre előadása. Felolvasás.
12.00: Harangszó. Himnusz.
12.10: A rádiózenekar műsorából. Vezényel Bertha István. Közben
12.40: Hírek.
1.20: Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
2.00: A légtörők fúvószenekara. Vezényel Dorozsmai Károly. 1. vitéz Csikós Jenő: Farkaskölyök-induló; 2. Csajkovszkij: Virágkeringő; 3. Kodály népdalfeldolgozásai; 4. Hoffmann: Magyar tánc.
2.30: Hírek. Műsorismertetés.
3.00: Déltúni muzsika. Közben
3.30: Népi fazekasaink. Gorka Géza előadása. Közművelődési előadásorozat.
4.15: Hitezké László szalonzene-kara. 1. Heinecke: Romantikus keringő; 2. Hruby: Bécsből a világon át, egyveleg; 3. Háromy Béla: A nagy futam, galopp.
4.45: Időjelzés, hírek.
5.00: A könyv a háborúban. Dekány András előadása.
5.15: Páros felelgetők. Matócsy Margit és Orbán Sándor magyar nótákat énekel, kíséri Veress Károly cigányzenekara. Fráter Loránd: Mit susog a fehér akác; Egressy Béni: Ne menj, rózsám, a tarlóra; Bujdosik a kedves rózsám, népdal; Adorján Sándor: Kalapomra páros; Thern Károly: Ezt a kerek erdőt; Pete Lajos: Páros csillag az ég alján; Dankó Pista: Három sósperec (Sas Ede verse); Kukurica édes málé, népdal; Szentirmay Elemér: Páros, piros, piros; Balázs Árpád: Pirospettyes ruháskádban; Népdalok: Valamit sügök ma-

- gának; Sárga a csikóm; El-lőtték a jobb karomat.
5.55: Gyakorlati óra a kassai középfokú gazdasági tanintézetben. Helyszíni közvetítés.
6.20: Orlay tánczenekara játsszik.
6.50: Hírek.
7.00: Vidám hétköznapiok. Liszt Nándor csevegése.
7.10: Örök muzsika. A rádió nyilvános hangverseny sorozatának II. estje a Magyar Művelődés Házában. Vezényel Failoni Sergio. Közreműködik Martzy Johanna, hegedű. 1. Weber: Oberon, nyitány; 2. Beethoven: D-dur hegedűverseny (61. mű); 3. Richard Strauss: Don Juan, szimfonikus költemény (20. mű); 4. Musszorgszkij—Ravel: Egy kiállítás képei. A szünetben kb.
8.05: Négyszemközt Erdélyi Józseffel a könyvtárszobában. Az írával beszélget Budinszky Sándor.
9.10: Dalos, zenés tarkaságok.
9.40: Hírek.
10.10: Hírek német, angol és francia nyelven.
10.40: Esti muzsika.
11.45: Hírek.
RÖVIDHULLÁM 32.88 méterem.
Adás reggel 10.00-tól éjtéllyg.
BUDAPEST II. 288,5 m.
5—5.30: Német, román, szlovák, ruszin és horvát híradás.
7.00: Francia nyelvoktatás. Tartja Makay Gusztáv dr.
7.30: Lehár-est. Közreműködik Gyurkovits Mária, Orosz Júlia, Sárdy János, a rádiózenekar és énekkar Fridl Frigyes vezényletével. 1. Látomás, nyitány; 2. Luxemburg grófia, dal (Orosz Júlia és vegyeskar); 3. Luxemburg grófia — A gróf belépője (Sárdy János és vegyeskar); 4. Luxemburg grófia, kettős (Orosz Júlia és Sárdy János); 5. Paesirta — Juliska belépője (Gyurkovics Mária); 6. Paesirta, kettős (Orosz Júlia és Sárdy János); 7. Mosoly országá, kínai balettszvit; 8. Éva — Éva belépője (Orosz Júlia); 9. Éva, induló (Gyurkovics Mária (Sárdi János és kar); 10. Éva, közzene; 11. Mosoly országá — Vágyom egy nő után (Sárdy János); 12. Luxemburg grófia, keringő intermezzo; 13. Cigányszerelen, — Cigány-induló; 14. Dunai legendák, keringő; 15. Vig özvegy, chanson (Gyurkovics Mária és női kar); 16. Friderika — Ó lányka, ó lánykám, dal (Sárdy János); 17. Arany és ezüst keringő (Gyurkovics Mária és vegyeskar).
8.50: A virágember. Dráma egy felvonásban. Irtva vitéz Somogyváry Gyula. Rendező Csanády György. Személyek: II. Rákóczi Ferenc — Abonyi

- Géza; Mikes, főkamrás — Timár József; özvegy Beresényiné — Kőszegi Zsuzsika — Lukács Margit; Zay öbester — Ónódy Akos; Máriaassy öbester — Soós László; Sárosy kapitány — Bazsaj Lajos; I. palotás — Pajos István; II. palotás — Pető Pál.
9.30: Lóversenyeredmények.
9.40: Anne Antti finn dalokat énekel. 1. Sibelius: a) Száz úton; b) Nyáréj; c) Az esthez; 2. Kilpinen: Eggedül vándorlok; 3. Palmgren: a) Ősz; b) Menüett szöveg nélkül; c) Bölcsődal; 4. Finn népdalok.
10.00: Kamarazene. 1. Mozart Fűvös szerenád (K. 361., berlini állami opera zenekara); 2. Haydn: G-dur zongorahármas (Cortot—Thibaud—Casals); 3. Beethoven: B-dur vonósnegyes (18. mű, 6. sz., Flouzaley vonósnegyes).
10.40: Hírek.
KISÉRLETI ADÓALLOMÁS
418 méteren
5.30—6.55: Gondülő derű.
KASSA
6.00: Budapest I. műsora.
9.00: I. Indulók és keringők. II. Tánceze.
10.00: Budapest I. műsora.
10.30: Kassa ünneplé visszatérésének ötödik évfordulóját. Az ünnepi beszédet Kallay Miklós, m. kir. miniszterelnök mondja. A közvetítést a Szent Koronától Palumb Gyula vezeti.
11.40: Magyar és szlovák híradás, műsorismertetés.
12.00: Déli harangszó, himnusz.
12.10: Felavatják a kassai ONCSA-házakat. A közvetítést vezeti Palumb Gyula.
12.40: Budapest I. műsora.
3.30: A 21-ik honvédegyalgezed zenekara játszik, vezényel Hadányi Antal.
4.15: Ruszin hallgatónak „Messel a Mátra.” Tóth Éva csevegése.
4.45: Időjelzés, hírek Budapest I.-ről.
5.00: Német, román, szlovák, ruszin és horvát híradás Budapest II.-ről.
5.30: A Hangulazzenekar játszik.
6.05: November 11. Záhonyi Tivadár előadása.
6.20: Kuruc dalok. (Hanglemezek.)
6.30: Az Országos Műszaki Múzeum megnyitása Kassán. A közvetítést vezeti Palumb Gyula. (Hangfelvétel.)
6.50: Budapest I. műsora.
10.10: Budapest II. műsora.
10.40—végig: Budapest I. műsora.

Délibáb

PÉNTEK

november 12

BUDAPEST I.

6.00: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.25: Ébresztő. Torna.
6.45: Reggeli zene.

Közben

7.00: Hírek. Közlemények.

8.00: Hírek német, román szlovák, ruszin és szerb nyelven.

10.00: Hírek.

10.15: Sovinszky László szalonzenekara. 1. Einödshoffer: Báli keringő; 2. Dostal: Szer-vusz Bécs, egyveleg; 3. Hellmann: Veréb-szerenád; 4. Pazeller: Herkulesfürdői emlék, keringő; 5. Eisemann Mihály: Holdvilágos éjtszakán, tánc; 6. Bixner: Gyermekek jelenetek; 7. Háromi Béla: Műlo szerelem, dal; 8. Krome: Kék szalag, egyveleg; 9. Pryor: Fütttyős és kutyája.

11.10: Vízjelzőszolgálat.

11.15: Frank Lajos gondonkázik. 1. J. S. Bach: D-dúr szonáta; 2. Gyulay Elemér: Legenda.

11.40: Ruházatunk. Somogyi Béla dr. orvosi előadása. Felolvasás.

12.00 Harangszó. Himnusz.

12.10: Melles Béla zenekara. Vezényel Bucsár Adéla. 1. Doppler: A két huszár, nyitány; 2. Erkel: Bánk bán, részletek; 3. Liszt: Konok csermák; 4. Csermák: Verbunkos; 5. Mosonyi: Álmos — a) Balettzene; b) Nagyinduló; 6. Rameau: Rigaudon; 7. Rousseau: Balettjelenetek. **Közben**

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, vízállásjelentés.

1.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

2.00: A rádiózenekar műsorából. 1. Ernst Fischer: Három kis darab; 2. Micheli: Katonásdi; 3. Fényes Szabolcs: Merci mon ami, foxtrott; 4. Künneke: Blues; 5. Fehér István: Tangószerenád; 6. Huszka: Délibábos Hortobágyon, foxtrott.

2.30: Hírek. Műsorismertetés.

3.05: Budapesti Szimfonikus Levelezőzenekar. Vezényel Csáky Nándor. 1. Kéler Béla: Csokonai, nyitány; 2. Johann Strauss: Déli rózsák, keringő; 3. Liszt: Rohaminduló; 4. Lehár: Vig özveg, egyveleg;

5. Josef Strauss: Pizzicato polka. **Közben**

3.30: Az esernyő. Kolozsvári Grandpierre Emil elbeszélése. Felolvasás.

4.15: Szalonötös. 1. Albini: Lydia, keringő; 2. Szucsich Károly: Ir dal; 3. Ginec: Gavott; 4. Bucsár Adéla: Emlék; 5. Gillet: A bűgőcsiga; 6. P. Horváth Dezső: Szöcskék díszmenete.

4.45: Időjelzés, hírek.

5.00: A képesítés igazolása az építőiparban. Dr. Varga Ferenc miniszteri osztálytanácsos iparügyi előadása.

5.15: Se szó, se beszéd, muzsika.

5.50: Sportközlemények.

6.00: Német hallgatónak.

6.20: Magyar ének — magyar lélek. Adám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanárának népdalfelőrája.

6.50: Hírek.

7.00: Ipar és művészet. Bornemisza Géza m. kir. iparügyi miniszter előadása.

7.10: Antonio Janigro gondonkaestjének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. I. rész: 1. Bréval: B-dur szonáta; 2. J. S. Bach: III. C-dur szvit.

7.55: Asszonyok egymás ellen. Jelenetek klasszikus és modern drámákból. Összeállította a bevezető és összekötőszöveget írta Németh Antal dr. Felolvassa Hevessy Zoltán. Közreműködik: Lukács Margit, Makay Margit, Peéry Piri és Szörényi Jva. Rendező Németh Antal dr.

9.15: Róosz Emil szalonegyüttese játszik.

9.40: Hírek.

10.10: Hírek német, angol és francia nyelven.

10.40: Táncezene.

11.45: Hírek.

RÖVIDHULLÁM 32.88 méterem.

Adás reggel 10.00-től éjfélig.

BUDAPEST II. 288.5 m

5—5.30: Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.

7.00: Régi magyar vendégladók. Antalffy Gyula csevegése. Felolvasás.

7.20: Mórnyé Szakmáry Magda énekel zenekari kísérettel. Film- és operett dalok.

8.15: Antonio Janigro gondonkaestjének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. II. rész. 1. Weber: Szonatina; 2. Fauré: Alom után; 3. Chopin: Nocturno (72. mű, 1 sz.), e-mill 4. Rimszkij-Korszakov: Dongó.

9.10: A flozofia mesterművel. Halassy Nagy József dr. műegyetemi tanár előadása Rousseau Társadalmi szerződéséről. Felolvasás.

9.30: Beszkárt-zenekar. Közreműködik a Beszkárt Köz-művelődési Egyesület énekkara. Vezényel Müller Károly. 1. Blankenburg: Alabárdosok indulója; 2. Boieldieu: Bagdadi kalifa, nyitány; 3. Halmos László feldolgozása: Magyar parasztdalok (énekkar); 4. Seregi Artur: Régi magyar táncok; 5. Sztojanovits: Csárdásbalett; 6. Cromer: Honvágy; 7. Müller Károly feldolgozása: Székely népdalszvit (énekkar); 8. Vincze Ottó: Pajtás, pajtás (énekkar); 9. Johann Strauss: Daloskedv, polka (énekkar). **10.40:** Hírek.

KISÉRLETI ADÓÁLLOMÁS 418 méterem

5.30—6.55: Gondfűz derű.

KASSA

6.00: Budapest I. műsora.
9.00: I. Zenekari szvit. II. Ismert énekek műsorából.
10.00: Budapest I. műsora.
11.40: Magyar és szlovák híradás, műsorismertetés.
12.00: Déli harangszó, himnusz.
12.10: Séta a bélyegkiállításon. A közvetítést a kassai postapalotából vezeti Palumb Gyula.
12.40: Budapest I. műsora.
4.15: Szlovák hallgatónak. Maczudzinszky Rudolf, pozsonyi zongoraművész szlovák szerzők műveit játssza.
4.45: Időjelzés és hírek Budapest I.-ről.
5.00: Német, román, szlovák, ruszin és horvát híradás Budapest II.-ről.
5.30: Kívánságglemezek. **Közben**
5.45: „Hegyek szimfóniája.” A verseket elmondja Bajor Gizi. Összeállította Semetkay József.
6.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése.
6.30: A m. kir. Operaház díszelőadása a kassai Nemzeti Színházban.
10.10: Budapest II. műsora.
10.40—végig: Budapest I. műsora.

Délibáb

SZOMBAT

november 13

BUDAPEST I.

6.00: Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

6.25: Ébresztő. Torna.

6.45: Reggeli zene. Közben

7.00: Hírek. Közlemények.

8.00: Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.

10.00: Hírek.

10.15: A folyamerők szalonzenekara. 1. Kéler Béla: Magyar vigjáték, nyitány; 2. Beck Ferenc: Orgonavirágzás; 3. Reindl: Magyar rapszódia; 4. Eisemann Mihály: Crescendo, egyveleg; 5. Szarka Lajos: Gavott intermezzo; 6. Lehár: Dal és eszárdás.

11.10: Vízjelzőszolgálat.

11.15: Guttenberg táncegyüttes.

11.40: A titokzatos Guyon villa. Képes Rezső előadása.

12.00: Harangszó. Himnusz.

12.10: A rádiózenekar műsorából. 1. Lehár: Mulató Istenek, nyitány; 2. Hubay: Tavaszi szerelmi dal; 3. Budaházi Fehér Miklós: Romantikus keringő; 4. Friml: Rose Marie, egyveleg; 5. Geisler: Dallam és ritmus; 6. Youmans: Nonno Nanett, egyveleg; 7. Amedei: Jánosbogárkák tánca; 8. Börschmann: Signorian, pasodoble. Közben

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, vízállásjelentés.

1.30: Honvédeknek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

2.00: Farkas Józsa cigányzenekara muzsikál.

2.30: Hírek. Műsorismertetés.

3.00: Rendőrzenekar. Vezényel Bánfalvi Miklós. 1. Boieldieu: A fehér nő, nyitány; 2. Lehár: Giuditka, keringő; 3. Vitéz Náray Antal: Szivárvány; 4. Eisemann Mihály: Családunk szégyene; 5. di Capua: O sole mio; 6. Buday Dénes: Részletek a Sonja c. operettből; 7. Radnai István: vitéz Nagyselmeczy, induló. Közben

3.30: Hadszínterek földrajzi szemmel. Vadás Jolán beszél Északolaszországról.

4.15: Magyar Táncezenekar Játékszék.

4.45: Időjelzés, hírek.

5.00: Felleg borult az erdőre. Budanovits Mária és Hámory Imre énekel, kíséri Gáspár Lajos cigányzenekara. Budanovits Mária énekszám: Le-kaszálták már a rétet népdal (Kómvives Imre verse); Dankó Pista: Most van a nap leme-

nőben; Volt nekem egy szép szeretőm, népdal; Rácz Pali: Lehullott a rezgő nyárfa; Dóczy József: Sötét erdő sűrűjében; Ruzska: Darumadár fenn az égen; Pápai Lajos: Hej cigány hallod-e; Hámory Imre énekszám: Mosonyi — Tóth Kálmán; Felleg borult az erdőre; Görgő Tibor: Zúg az erdő, zúg a nádas; Balázs Árpád: Gyere velem az erdőbe; Fráter B.: Szomorú a nyárfaerdő (gr. Vass György verse); Az hol én elmenyek, népdal; Dankó—Pósa: Oszl szellő játszik a falevéllel; Thern Károly: Ezt a kerek erdőt járom én.

5.45: Az idő sodrában. Korunk hőse. Oláh György előadása.

6.00: Szervánszky Péter hegedül. 1. Ravel: a) Pavano; b) Cigány.

6.15: Akiket mindig szívesen hallgatunk. Pluhár István csavagése.

6.25: Rácz Vall énekel, kíséri Malcsiner Béla táncegyüttese.

6.40: Kőügyi tájékoztató.

6.50: Hírek.

7.00: Deák Bárdos György fel-dolgozása: Borsodi bokréta, népdalkórus (Vox Humana énekkar, vezényel Sümegh Miklós).

7.10: Hangképek Innen-onnan.

7.35: Ó, friss galamb örül-hetsz... Dal, vers, muzsika a galambról. Közreműködik a Budapesti Menyecske-kórus. Az összekötőszöveget írta, összeállította és a kórust vezényli Volly István. A verset elmondja Mészáros Ági.

8.10: Régy volt, szép volt. Részletek Johann Strauss: Denevér c. operettjéből. Az összekötőszöveget írta Innocent Vince Ernő. Elmondja Ajtay Andor és Szelezcky Zita. Közreműködik a rádió zenekar Fridl Frigyes vezényletelével és a Földényi vegyeskar. Személyek: Eisenstein — Laurisín Lajos; Rosalinda — Szilvássy Margit; Adél — Barabás Sári; Orlovsky herceg — Angyal Nagy Gyula; Franek — Maleczky Oszkár; Alfred — Szabó Miklós; Ida — Stowasser Irén; Blind — Balázs Loránd; Falke — Reményi Sándor.

9.40: Hírek, löverseny- és sport-eredmények.

10.10: Hírek német, angol és francia nyelven.

10.40: Ki mit szeret?

11.45: Hírek.

RÖVIDHULLÁM 32.88 méterén. Adás reggel 10.00-től éjfélig.

BUDAPEST II. 298,5 m.

5—5.30: Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.

6.00: A földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági fel-órája.

6.35: Ünnepl hangverseny a La Fontaine Irodalmi Társaság 25 éves fennállása alkalmából. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből.

1. Elnöki megnyitó, tartja Lukács György v. b. t. t. ny. államtitkár; 3. Debussy és Ravel-műveket ad elő Martzy Johanna; 4. Francia költők verseiből szaval Lehotay Árpád; 5. Francia szerzők műveiből énekel Orosz Júlia; 6. Ravel: Vizijáték; Saint-Saens: Toccata, két zongorán előadja S. László Margit és Stefániai Imre; 7. La Fontaine mesékből ad elő Szőrényi Éva; 8. Francia szerzők műveiből énekel Pataky Kálmán; 9. Francia chansonok, előadja Nagykovácsi Ilona.

8.05: Nagy mesterek — örök művek. 1. Wagner: Tannhäuser, nyitány (amsterdami Concertgebouw-zenekar, vez. Mengelberg); 2. Csajkovszkij:

b-moll zongoraverseny (Conrad Hanson); 3. Brahms: IV. szimfónia (e-moll, 98. mű); Amsterdami Concertgebouw-zenekar, vez. Mengelberg); 4. Debussy: Nocturno (Con-

servatoire-zenekar, vez. Gaubert); 5. Kodály: Hány János, szvit; 6. Dvorzák: Szláv tánc (46. mű, berlini állami opera zenekara).

10.40: Hírek.

KISÉRLETI ADÓÁLLOMÁS 418 méterén

5.30—6.55: Gondülő derű.

KASSA

6.00: Budapest I. műsora.

9.00: Dalos, zenés tarkaságok.

10.00: Hírek Budapest I.-ről.

10.15: A kassai Levante Otthon felavatása. A közvetítést vezeti Palumbo Gyula.

Kb. 10.30: Budapest I. műsora.

11.40: Magyar és szlovák hír-adás, műsorismertetés.

12.00: Déli harangszó, himnusz.

12.10: Budapest I. műsora.

4.15: A magyarság megszállás alatti fellegvárában. A közvetítést a kassai Legényegyletből vezeti Kunhalmi József.

4.45: Időjelzés és hírek Budapest I.-ről.

5.00: Német, román, szlovák, ruszin és horvát híradás Budapest II.-ről.

5.30: A Szimfonieta szalonhatos műsora.

6.00: Kassa postatörténetének fejlődése a XVIII. századig. Dr. Mónus Ferenc előadása.

6.15: Damokos László zongorázik.

6.50: Budapest I. műsora.

10.10: Budapest II. műsora.

10.40—végig: Budapest I. műsora.

VASARNAP

november 14

BUDAPEST I.

7.30: Szózat. Reggeli zene.

8.15: Hírek.

8.30: Öszinte beszéd.

9.00: Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Igét hirdet Szent-Iványi Sándor, vezető lelkész. Orgonál Nagy Sándor.

10.00: Egyházi ének és szentbeszéd a Koronázó-főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Szunyogh Xavér Ferenc dr. bencés tanár mondja.

11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Igét hirdet Scholt László budapesti lelkész.

12.15: Leventeműsor. 1. Bosch: Túl a Tiszán, induló; 2. A belső talpraállítás. 1. Bevezetés Tornay Károly ny. őrnagy előadása; 3. vitéz Pongrácz István: Hősök, induló; 4. Háztartási, egészségügyi, élelmiszeri csoport munkájáról. Schirger Lajosné csoportvezető előadása; 5. Sándor Jenő: Palotás és friss (lemez); 6. Falusi leventeleányok. Bereczky Klára leventeleány-vezető előadása. Közreműködik egy leventeleány-vezető előadása. Közreműködik egy leventeleány-vezető előadása. 8. Dvorzák Lajos: Piros, fehér, zöld, induló. (Lemez.)

12.55: A rádiózenekar műsorából. 1. Huber Károly: A király esküje, nyitány (vez. Vince Ottó); 2. Sipos Antal—Vince Ottó: Hangversenybránd (vez. Vince Ottó); 3. Majorossy Aladár: Két pasztellkép a) Nyári éj; b) Nimfa és szatír (vez. a szerző); 4. Volkmann—Rajter: Visegrád — zeneképsorozat a) Salamontornyánál; b) Lakománál; c) Szerelen; d) Fegyvertánc (vez. Bertha István); 5. Mäder Rezső: Piros cipő a) Gavott; b) Mazurka (vez. Bertha István).

1.45: Időjelzés, hírek, vizállásjelentés.

2.00: Művészlemez. 1. Rienzi, nyitány (Filharmóniai zenekar); 2. Ponchielli: Gioconda — ária a II. felvonásból (Benvenuto Franci); 3. Verdi: Aida — kettős a IV. felvonásból (Ponselle és Martinelli); 4. Liszt: Manók tánca (zongora: Sauer Emil); 5. Bizet: Carmen, kártyaária (Anday Piroska); 6. Mascagni: Parasztbeesület — részlet az I. felvonásból (Giovanni Martinelli); 7. Gigout: Toccata (orgona: Edouard Commette); 8. Cilea: Adriana Lecouvreur — ária a IV. felvonásból (Gina Cigna); 9. Boito: Mefisztofele, részlet (Milánói Scala énekara); 10. Valse nobles et sentimentales (Conservatoire-zenekar, vez. Coppola).

3.00: a) Állami birtokok és a népies állattenyésztés. Battha Pál miniszteri tanácsos előadása; b) Gépek és eszközök téli gondozása. Sass Gábor mezőgazdasági főiskolai tanár előadása.

3.45: Halló, itt rádió-Budapest! Összeállította, az Operaház zenekarát és a rádiózenekart vezényli Zakál Dénes dr. Közreműködik: Miklóssy Irén, Kelly Anna, Fodor János, Szabó Miklós, Udvardy Tibor és a Forrai Miklós kamarakórusa.

4.55: Hírek.

5.00: Wehner Tibor zongorázik. 1. Schubert—Liszt: Bécsi estély; 2. Chopin: Desz-dur prelűd; 3. Liszt: Erdősongás.

5.20: Legkedvesebb verseim. Elmondja Timár József.

5.35: Vidák József cigányzenekara muzsikál.

6.00: Hangképek az Újpest—Ferenéváros válogatott labdarúgómérkőzésről. Beszél Pluhár István.

6.20: Táncezena a javából.

6.50: Hírek.

7.00: Bajor Gizi emlékkönyvből.

8.00: Búfelejtő. Közreműködik Egy Mária, Petrás Margit, Csongor István, Mihály Ernő, Szabó Miklós, Budapesti Kamarakórus Paulovits Géza dr. betanításával, a Budapesti Hangversenyzenekar Majorossy Aladár vezényletével. Rendező A. Balogh Pál.

9.40: Hírek, löversenyeredmények, sporteredmények.

10.10: Német, angol és francia híradás.

10.40: Művészlemez. I. rész: Richard Strauss: Imigyon szól a Zarathustra — szimfonikus költemény (30. mű). II. rész: Gigli és de Luca műsorából. 1. Donizetti: Lammaeremoori Lucia — ária a II. felvonásból (Gigli); 2. Gounod: Faust — ária a II. felvonásból (de Luca); 3. Ponchielli: Gioconda — kettős az I. felvonásból (de Luca); 5. Gastaldon: Tiltott dallam (Gigli); 6. Puccini: Bohémélet — kettős a IV. felvonásból; 7. Puccini: Inno a Roma (Gigli).

11.45: Hírek.

RÖVIDHULLÁM 32.88 méteren.

Adás reggel 10.00-től éjfélig.

BUDAPEST II. 288.5 m

8.30: Német, román, szlovák, ruszin és szerb híradás.

9.00: Jóreggelt. Hanglemez-műsor.

11.40: Kresz Géza kamarazene-kara. Közvetítés a Nemzeti múzeum nagyterméből. Közreműködik Darigó Ilona (ének); Szegedi Ernő és Vásárhelyi Magda (zongora). 1. Monteverdi: Nyitány és közjátékok

az „Orfeo” c. dalműből; 2. Monteverdi: Ariadne panasza (Durigo); 3. J. S. Bach: C-dúr zongoraverseny (Szegedy-Vásárhelyi); 4. Händel: V. concerto grosso.

3.00: Táncezena.

3.30: Német, román, szlovák, ruszin és horvát híradás.

4.00: A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése a Vigadó nagyterméből. Vezényel Csilléry Béla. Közreműködik Ticharich Zdenka (zongora). 1. Honegger: Vonószimfonia (bemutató); 2. Debussy: Zongorafantázia; 3. Debussy: Tavaszi rondó (bemutató); 4. Ibert: Rencontre, szvit (bemutató); 5. Franck: d-moll szimfonia.

6.00: Az Operaház előadásának ismertetése.

6.05: Az Operaház előadásának közvetítése. „Tell Vilmos.” G. Rossini dalműve 4 felvonásban. E. Jouy és H. Bis szövegét fordította Innocent Vincze Ernő. Vezényel Rubányi Vilmos. Rendezte Nádasdy Kálmán. — Személyek: Gessler, Svájce császári helytartója — Hámory Imre; Haras Rudolf, Gessler katonájának parancsnoka — Nagypál László; Tell Vilmos — Palló Imre dr.; Fürst Walter — Koréh Endre; Melchelt — Fodor János; Arnold dia — Halmos János; Leuthold — Komáromy Pál; Hedwig, Tell felesége — Budanovits Mária; Matild, Habsburg hercegnő — Osváth Julia; Gemmi, Tell fia — Horányi Karola; Egy halász — Király Sándor.

I. felv. után kb.

7.05: Hogyan készül a székely harisnya. Gáspár Gyula előadása.

II. felv. után kb.

8.05: Az öreg Deák. Koroknay István portréja. Felolvasás.

III. felv. után kb.

8.55: Sporteredmények.

9.30: Löversenyeredmények.

9.40: A rádiózenekar műsorából.

10.40: Hírek.

KASSA

7.30: Budapest I. műsora.

8.30: Budapest I. műsora.

9.00: Budapest I. műsora.

12.15: Hírek és heti beszámoló.

12.30: Magyar nótacsokor. (Hanglemez.)

12.55: Budapest I. műsora.

3.00: Budapest II. műsora.

4.00—végig: Budapest I. műsora.

7.00: Művészt a kassai Nemzeti Színházban. Közreműködik: Barabás Sári, Kelly Anna, Lukács Margit, Orbán Sándor, Sárdy János. Danyi Pali cigányzenekara. Konferál dr. Legényei József.

10.10: Budapest II. műsora.

10.40—végig: Budapest I. műsora.

Délibáb

Illés Endre
(Hétfő)

Márai Sándor
(Kedd)

Szörényi Éva
(Szerda)

Marty Johanna
(Csütörtök)

A DÉLIBÁB RÁDIÓJA

A Nemzeti Kamaraszínház nemrégiben nagy sikerrel újította fel Molière *Tartuffe* című vígjátékát. A rádió október 25-én közvetítette a Molière-vígjátékot a Kamaraszínházból. A címszerepet Major Tamás, a többi szerepet Gobbi Hilda, Apáthy Imre, Makay Margit, Szabó Sándor, Olty Magda, Palaky Jenő, Balázs Samu, Somogyi Erzsi és Matány Antal alakította. Molière klasszikus remekművének rádióközvetítése különösen sikerült. A sikerült közvetítésnek főleg a vidéki közönség örült, amelynek nincs módjában a pesti színházi előadást végigérzéni.

A magyarok és bolgárok testvérként szeretik egymást. Ez a fegyverkovácsolta barátság és szeretet most örökre összefűzi a két ország népét. Ezzel a témával Slavi Vassilev, a hírneves bolgár újságíró már több ízben foglalkozott a bolgár rádióban és sajtóban egyaránt. Ezek a megnyilatkozások fokozzák a két nép egymás iránti érdeklődését, valamint azt a kölcsönös óhajt, hogy egymást közelebbről is megismerhessék.

Slavi Vassilev most — rövid szünet után, — október 30-án újabb előadást tartott a magyar rádióban. Budapest I. műsorán szerepelt „Ó-bolgár művészet” címen.

Slavi Vassilev felolvasott

Kövály György konferánsszal szerepelt

Élvezettel hallgattuk az elmúlt héten Fedák Sári emlékalbumának hangulatos, érdekes visszaemlékezéseit, zeneszámait. Fedák pályafutása, életének nagy sikerei a diadalmas magyar operett történelmének legszebb lapjait jelentik. Az élvezetes műsor-számunk Fedák Sári szereplésén kívül Koréh Endre szereplése is esemény volt. A rádióhallgatónak mindig öröm Koréh remek basszusát hallani a hangszóróban.

Ady Endre édesanyja szólalt meg abban a helyszíni közvetítésben, amelyet az elmúlt héten közvetített a rádió. Nem lehetett meghatódás nélkül végighallgatni a nagy magyar költő édesanyjának halk szavait. A rádió szilágysági napjának ez volt a legérdekesebb helyszíni közvetítése.

Németh Antal dr.
(Péntek)

Rácz Vali
(Szombat)

Kelly Anna
(Vasárnap)

A halvanéves ember bölcsesége

Ugo Ojetti, a „Corriere della Sera” belső munkatársa, hatvanadik születésnapjára aforizmagyűjteményt jelentetett meg a milánói Mondadori kiadásában „Ses-senta” címmel. E gyűjteményből vesszük az alábbi gondolatokat.

Az újságíró az egyetlen tollforgató, aki nem számít a halhatatlanságra, amikor tollal vesz a kezébe. Ez már ok lehet arra, hogy őt szeressük.

Bizál magadban, amikor írsz. Légy bizalmatlan, mint egy ellenséggel szemben, amikor újraolvasod írásodat.

Ha megengedik, hogy mindent papírra vess, amit gondolsz, akkor elégedj meg azzal, hogy csak azt írod meg, amit igazán gondolsz.

A kritikus tévedhet, de sohasem olyan gyakran, mint egy költő, egy festő, vagy egy szobrász, amikor szakmabeli társát megbírálja. Bírálát közben árnyéka ráesik azokra a művekre, amelyeket megbírálnak s ezt hibául róják fel.

Aki csak a hírnévért ír cikkeket, az nem újságíró, hanem koldus. S ha azt hiszi, hogy ezt az olvasók nem veszik észre, akkor még ostoba is.

Milyen szavakat kell kihúznod cikkedből, amikor erős kritikával újraolvasod írásodat? Azokat, amelyeknek nincs gyökerük s csak szeszélyből kerültek papírra. Győződj meg minden szóról, hogy könnyen kitörölhető-e az írásból, vagy nem.

A bán következményét egyesek lelkiismeretjurdalásnak, mások sajnálkozásnak, vagy megint mások tapasztalatnak nevezik. Minden ember e három közül egyik következmény részese.

Fordította: Heszke Béla

Kosztolányi Dezső : ÉDES ANNA

Édes Anna esetlen kis cseléd lány, akit megragad és taszigálni kezd az otromba végzet. Kosztolányi nem formál belőle tragikus hőst, még lényének vonalait sem változtatja meg lényegesebben. Más talán drámai hőssé hazudta volna ezt az együgyű kis lelkét; Kosztolányi a könyörtelen igazság írója s a jellem törvényeire bizza alakját. S éppen ezért tud igazán drámai lenni. Apró mozzanatok, hétköznapi események sorozatából építi föl a regényt: szinte ellenőrizhetetlenül emelkedik története monumentálissá. (Révai kiadás.)

Rainprecht Antal György : A SZERELEM FILOZÓFIÁJA

„A szerelem filozófiája” érdekesen megírt könyv. Tulajdonképpen modern szerelmi regény, de a regény csak keret, amely arra szolgál, hogy igazolja az író filozófiai fejtegetéseit a szerelemről. Nem kevésbé érdekes ez a „filozófia” is. Merész és eredeti. Négy csoportba sorolja az embereket: ösztönös, konvencionális, érzelmi és érzelem fölötti típusok. Kimutatja, hogy mindegyik csoportnak milyen a szerelmi élete, és mi történik akkor, ha különböző, nem ugyanazon csoportba tartozó típusok szeretnek egymásba.

James Hilton : A KÉK HOLD VÖLGYE

Valahol, messze Ázsiában, Kína és Tibet határán, ahová ember úgyszólván sohasem téved, káprázatos pompájában, esodálatos, misztikus titkaival ragyog „a kék hold völgye”. A kínai forradalom zűrzavaraiból ezer kaland között jut el ide néhány európai. Itt ismerik meg az élet igazi valóságát, a lélek legmélyebb titkait.

Márai Sándor : BÉBI VAGY AZ ELSŐ SZERELEM

Márai Sándor első regénye egy öregedő tanár naplója: egy esztendőnek és egy élet megrendítő fordulatának regénye. A tanár lelkében furesza hasadás támad. A hosszú megszokás kerge alatt megindul benne az aggasztó pusztulás. Szembe kerül Madárral, a jeles tanulóval, akit meghílt barátság fűz az egyik leánynövendékhez. Madárt kicsapják, őt felfüggesztik, de eltorlaszolt szobája magányában, rögészemébe bonyolódva még mindig nem érti az életlét szétülő szerelmet. (Révai kiadás.)

Márta Edquist : ÉSZAK GYERMEKE

Tárgya egy lapp kislány élete születésétől férjhezmenéséig. A kis Inga Marja köré csoportosítja mondani-valóit: a lappok életét, játékait, szokásait, gondolkodásmódját és küzdelmeit a rideg természettel. Így egy rendkívül érzékeny lelkű, élesszemű, finomtollú írónő élményein keresztül ismerkedik meg az olvasó azzal a romlatlan ősi vadász és nomád pásztorélettel, mely valamikor a mi eleinknek is életformája volt. (Vörösváry kiadás.)

Gáspár Gyula : ÁRVA NÉP

A Szent István halála utáni zavaros időkben játszódik a regény. István király jogos örökösei, az Árpád-fiak: Endre, Béla és Levente ezalatt hontalanul vándorolnak külföldi országokban. Az árva magyar nép esztendőlkéig tűri a sok sanyargatást, de végül fegyvert ragad és kikergeli a gyepük közül a dőlős idegeneket. A főselekményt aranyos színekkel szövi át Levente királyfi és Hilda áldozatos szép szerelme. Az „Arva nép” lapjain megelevenedik a magyar mull és az olvasó nem tudja kezéből letenni a könyvet, amíg végére nem ér. (Vörösváry kiad.)

Tacska

A SZINPADON ÉS AZ ÉLETBEN

A színház egyik páholyában villogó szemű, egyszerű öltözékében is feltűnően csinos hölgy nézte végig — a rongyruháas utcai árus, a később boldog szegény-leány életét megelevenítő — „Tacska” legutóbbi előadását. Amikor az első felvonás után legördül a függöny, titokban figyeltük minden lépését, míg nyomában eljutottunk Mészáros Ági öltözőjéhez. Rövidke látogatába ment a művésznőhöz, nemcsak hogy megösmérje, hanem elment az olasz szerző megálmódott, reáillő meséje és saját életének különös története jogán. A színpadi „Tacska”-t felkereste az utca egykori Tacsokója. Neve: Halassy Juci, tizenkilenc éves, excipőfűzőárusító és — költőnő. Egyesek a magyar női Villont vélik felfedezni benne. Tény, hogy Halassy Juci vérbeli poétanő. Eredeti a verselési modora, beszéde, az élete. Sorsa „kutyának való” Tacska-sors.

— Pesti születésű, ugye? — fordul feléje kedvesen Mészáros Ági.

— *Nem Pesten, hanem a „Ferencvárosban” születtem. Nyolcéves voltam, esővert s a neonfényes kávéház előtt kínál-
tam olcsó árumat; borotvapengét, cipőszínőrt, ibolyát, míg
egyszer aztán eleséptem a rendőr.* (Halassy Juci előveszi
kézitáskájából „Titkot keresek” című kötetét; olvas):

*Vékony kabátban, vasrácsos kocsin
vittek zölyögve s hullak könnyeim.*

— Nem viselte gondját senki sem? — kérdi Ági csodálkozva.

— *Engem mindenki szeretett. Aki tudott, segített, de
bántott is. Most tizenkilenc éves vagyok s két gyerek anyja.*

Halassy Juci gyermek volt akkor még maga is — tizenöt éves, — amikor első fia született. Csupa gond, nélkülözés az élete. Anyósához beáll „vicinének” egy szürke pesti — ferencvárosi — házba, ahol:

*Őszerekek gyakran járnak arra,
Sokszor visznek rongyot, rongy-ruhát.*

— Mi indította az írásra?

— *A szerelem. Az írás számomra a legnagyobb lelki
kielégülés. „Aszfaltvirág” című első regényem rövidesen
megjelenik. Hat eleműt végeztem. Csak most tanulom a
helyesírást. Az, hogy az ember saját életéből merít témát,
ehhez nem kell túlságosan nagy lehetőség, szakszerű tudás.*

Juci és Ági

*Férfjemben csalódtam, elváltak
tőle. Imádom ezt az életet, két
gyermekemet, érettük dolgo-
zom, verekszem. Ez a fontos.*

— Majd csak lesz sikere — biztatja Mészáros Ági.

— Szamárság — veti fel bozontos fejét Halassy Juci, — hogy az ember csak a halála után legyen naggyá. Az anyagi siker magától jön. Gond nélkül szeretnék élni. Mikor Beethoven kilakollatták, ő sem tudott „trüf”.

— Volt már színházban? — teszi fel előtte a művésznő a kérdést.

— Láttam a „Szép-
anyám”-at a „Kassai pol-
gárok”-at. „Az ember tra-
gédiájá”-t, bevallom, nem
értettem meg. Nem akarok
színésznő lenni. Egy újság-
író azt írta rólam, hogy egy
új Sappho él bennem. Nem
igaz. Én Adyért rajongok.

Bücsűzöl a színpadi „Tacska” megkapta a „Titkot keresek” egyik de-
dikált példányát. Mészáros Ági ennek viszonzásául megígérte, hogy a „Tacska” — sok sikert elért — jel-
mezében előadást keretében vagy a rádióban el-
szavalja Halassy Juci ver-
seit. Sikerükben nem kétel-
kedünk.

M. V.

A költőnő verseit mutatja a „Tacska”-nak
(Méreiképek)

IRTA: SZOMBATHY VIKTOR

Anaxagoras ott állott két kép között s kibámult az utcára. Sohasem únta magát s ha így az arcát az utca felé fordította, sokszor mulatott az idegesen sürgő-forgó emberek balgaságán. Ha meg a szoba felé fordította valaki, hogy jól megcsodálja: órákhosszat nézegette a vendégek arcát s azt is mozdulatlanul tűrte, ha egy szemtelen légy vidoran mászkált az orrán.

Ritka türelmes jellem volt, állhatatos, szilárd, de ez nem is csodálatos, hiszen márványszobor volt, a legkitűnőbb carrarai anyagból gyártották s az említett erények szorosan hozzátartoznak egy szobor jótulajdonságaihoz. Anaxagoras egy görög atléta másaként szerepelt a művészno szobájában, abban a szobában, amelyben a művészno mégis völegényét, a vezérigazgatót és Anaxagorast becsülte legtöbbrre, minden drágasága között. Anaxagoras rokoni jóindulattal tartogatott szívében a fiatal vezér számára, mondhatni, szívélyes viszonyban éltek egymással; a művésznoben pedig jensőbbrendű lényt látott. Fordítva inkább illő lett volna: elvégre Anaxagoras a maga létét a vezérnek köszönhette, a vezér ajándékozta egy lelkes születésnapon Anaxagorast a művésznoének.

Ha jó kedve volt a művésznoének, megveregette Anaxagoras fehér arcát:

— Helyes jóú ez az atléta, kár, hogy márványból van! — mondta.

Anaxagoras kifejezhetetlen büszkeséget érzett ilyenkor s csak márványarcán múlt, hogy pirossá nem vált a boldogságtól. Valljuk be, bármily óvatosak vagyunk is egy finomművű márványszobor lelkiállapotának megítélésében, Anaxagorasnak nagyon tetszett a művészno. Sőt, már rögtön az első napon megtetszett, amikor a kiállítóhelyiségből elhozta egy szolgáló és Anaxagorast illő talpazatra helyezte. A művészno felkattintotta a villányt s vendégeivel megcsodállatta a szobrot. Anaxagoras eddig is hozzászókkolt már, hogy az emberek bámulják, csodálják s az alkotóművész tehetségére, ügyesen formáló kezére legyenek elismerő megjegyzéseket. De most ez a csodálat más volt: nem a művésznoék, hanem magának Anaxagorasnak szólt, szép arcának, ügyes mozdulatának, izmos karjának. Ezt nem lehetett mással viszonzni, mint hasonló csodálattal.

Anaxagoras rábámult a művésznoére, piros arcára, ibolyaszemére, a fürtökre, amelyek kacérul csilingeltek a nyakán, finom ujjaira s úgy érezte, hogy rabja lett az eleven asszonynek, örökre rabja.

Mint a fiatal vezér, a völegény is, aki már hetek óta arról beszélt, hogy nem engedi löbbsel a művésznot színpadon fellépni.

— Megházasodunk — ismételtette konokul, — velem jössz, befejezed a pályát.

— De a karrierem! — méltatlankodott a művészno.

— Ne búsulj — felelte a völegény, — kárpótollak.

Anaxagoras mostanában gyöngyszemeket látott a művészno szemé sarkában: könnyeket.

Egyszer aztán elmaradt a vezér, sokáig nem jött. Még kétszer feltűnt, de már nem a régi volt, a bñat kissé megöszítette, tartása is fáradtabb lett s hanyag. Most derült ki, hogy nem is olyan fiatal a vezér, mint jelentette magáról, festette a haját, nyilóán nagyon akart tetszeni a művész-

nőnek s bizonytalansággal lett volna az ismeretség vége, ha a vezér nem ragaszkodik annyira a szakításhoz. Már tudniillik ahhoz, hogy a művész szakítson a pályájával.

Szakítás lett a vége, de másként: a művész szakított a vezérrel, örökre. Csak emléke maradt ott: Anaxagoras és néhány hervadt virágszál. A virágszál a vici szemetesládájába került, Anaxagoras maradt.

Valaki később ismét feltűnt e szobákban, de úgy látszik, nem számított komolyan a művészre előlt: a dívatos drámatíró volt s darabját jött felolvasni a művésznek, a darabban szerepel majd a lélen.

— Szerzőcském! — így szólt hozzá a művész, — kedves darabot írtál, köszönöm.

A szerző udvariasan, kedvesen csókolta kezét, néhány finom bókot mondott, dicsérte a művésznő ügyes játékát, szépségét, zengő hangját, de mindezt nyilbán nem más okból, mint azért, hogy a művész annál szívesebben játsszék a szerző darabjában.

Anaxagoras megértően mosolygott, a vezér annakidején apjának érezte, a szerzőt most barátjának, szinte testvérének már. Könnyűnek és boldognak tudta magát, semmi bántó érzés nem élt a szívében.

Azán egyszer, egy bágyadt őszi napon új ember érkezett, új valaki. Ez egészen más volt, mint a fiatal játszó vezér, akinek minden vágya egy szép, polgári házasság a művésznővel. És más, mint a szerző is, akil csak a darabja s a jó bírálat érdekelt. Ez vidám, fiatal, örökké nevető, napsütötte arcú férfi volt, világoltárt utazó, akire az idők kényszerű pihenést parancsoltak. Ugy tartotta fogva máris az asszonyt, mint ahogy mély Afrika négerét ejtette foglyul, mikor a néger mérgezett nyilat próbált kilőni feléje. Ez egyszer a művész lett a rab, ám Anaxagoras úgy látta, hogy ez a különös rabság szerfölött tetszik az asszonynak. Kacagott, nevette, örült, ha a férfit belépni látta, nyakába borult szerelmes bűgással: ezt még nem tapasztalta eddig Anaxagoras.

És valami különös, keserű ízléssel érezte márványbelsejében, valahol domború mellkasán belül: a féltékenység mardosó, kegyetlen ízléssel. Szerette volna behúyni a szemét, hogy ne lássa az asszony bolond pillantását, becsukni a fülét, hogy ne hallja a szavakat. Elfordulni örökre, az ablak felé! De nem tehette — izmai nem engedték, köből alkotta őket a művész.

Később, hogy a férfi elment, a művész az ablak mellé lépett s úgy nézett ki az utcára. Anaxagoras védőn állott mögötte magas talapzatán. Az asszony feléje fordult — talán megérezte, hogy a nő valami titkos vonzással húzza most magához, — aztán közelebb hajolt a szoborhoz. A szemét kereste s ezt mondta neki:

— Neked tulajdonképpen nincs szemed, csak üresség a helyén, lelked sincs, Anaxagoras. Ha szemed volna, látnád az örömeimet, ha lelked volna, velem együtt örvendeznél. Tudod-e, hogy most vagyok először boldog, mert most szeretek igazán?

Felágaskodott a szoborhoz, megcsókolta hideg arcát.

Anaxagoras mozdulatlan maradt s csak fénytelen szemével búcsúzott el a művésznőtől. S mert mégis kissé lomha volt a felfogása és az érzések bágyadt lassúsággal járták át a szívet, csak éjjel felé határozta el magát.

A sötétben lassan, figyelmesen, szóltanul dőlt előre s teljes hosszával végigzuhant a padlón. Éles, kiálló vasra esett: a kandalló párkánya volt. A nyakát ejtette rá pontosan, hosszú számítások után.

Tették csak reggel vették észre, a zuhanás zaját felfogta a szőnyeg. A szobalány kétségbeesetten mentegetőzött, nem ő volt a tettes, higgye el a művész. Amikor belépett hajnalálj a szobába, Anaxagoras már a földön feküdt.

— Öngyilkos lett — hajtogatta a lány, — már tegnap este láttam arcán a kedvetlenséget. A művész elszomorodva húzta össze magán a pizsamáját:

— Szegény, összetört a feje neki — mondta — s a bordái is, amelyek mögött a szív van. Én vagyok az oka, én mozgattam meg tegnap este a talapzatán. Kibillenttem az egyensúlyából. Miattam pusztult el, szegény...

— Összeragasztjuk — kiáltott a szobalány.

— Dehogy! — borzadt meg a művész és a vezérre gondolt, aki tegnap is levelet írt még, — a világért sem! Összetakolt élet mit sem ér. Különbösen is, régi emlék volt ez a szobor, éppen fel akartam küldeni a padlásra.

A szobalány még felemelte a fejét, Anaxagoras megviselt arcát s a szobor szemébe nézett:

— Lelke volt neki — dünyögte, — mintha érdemes lett volna ilyen tenni manapság...

Azán kiitta a konyhába a szobrot, a személládába tette, majd elviszi a vici. S ott benn, a személláda biztonságos sötétjében valami piros, nedves, gömbölyű valami kezdett reszketni Anaxagoras nyakán. Jó, hogy nem látta senki, — nagyon szeggyelte volna Anaxagoras, — mert ráismertek volna a gömbölyű pirosra.

Egy vércsöppre, egy icipici vércsöppre, csak éppen annyira, amennyit egy ilyen bánatos márványszobor ethullatni tudott.

Piros szekfü. Bizonyosan elkerülte figyelmét, hogy a rovatot már régen nem vezetheti Bozzay Margit jóságos szíve, mert az a szív már rége porlad. Levele ezért került hozzám, de bizonyos vagyok abban, hogy ő sem adhatott volna más tanácsot, mint én. Tizenhét éves leánynak nincs miért türelmetlenkednie, a sorsát sürgetnie, mert talán éppen ezzel zárná el az igazi, jobb lehetőségek útját. A fiatalember viselkedése teljesen korrekt volt: ha nem volt komoly szándéka, nem is beszélhetett szereléről, találkozásokat sem követelhetett. Magát se gyötörje: az adott esetben jól nevelt, tisztességes leány csakis így viselkedhetett, mint maga. Várjon. Talán még ez a dolog nem is fejeződött be, talán a férfi még vár, vagy van valami oka, amiért egyelőre nem akar nősülni. Kis csacsi, hogy alakja, arcszíne miatt bántódik. Magasságához képest súlya a legnormálisabb, legegészségesebb. Ha ennél vékonyabb volna, főként pedig, ha vágyát, az étvágytalanságot elérhetné, csak vérszegénység, általános gyengeség származnék belőle. Helyes, hogy a háztartásban tevékenykedik, de a maga helyében részt kérnék szülei üzleti életéből is. Ismernie kell, miből élnek, mi teszi lehetővé a maga viszonylagosan kényelmes életét. Meglátja, ha ezzel is foglalkozik, ha szüleinek a boltban

is segít, úgy elröppen az idő, hogy eszébe sem jut a töprengés. Nyugodtan kivárja, míg eljön az életébe az igazi, aki okos szülei kívánságának és saját érzéseinek is megfelel.

Boldogtalan árva lány. 33. Anyátlanságában érthető volt a társkeresés. Valahogy úgy érzem, az első férfiban meg is találja, ha még tudott volna várni. Mikor a férfi testvére elsőbbségi jogára hivatkozott, valószínűleg oka volt erre. Soha nem gondolt arra, hogy talán ő segítette hűgát a kelengye beszerzéséhez? Ez érthető és tiszteltreméltó tett volna s ezért csak becsülni lehetett volna azt az embert. Mostani tragédiájának okát abban látom, hogy, mint írja: „mindent megtett a férfi kedvéért”. Ez így tág fogalom. Kérdés, az a „minden” nem volt-e túlságosan sok, nem okozott-e csalódást, kiábrándulást s nem vette-e el a férfi hitét? Nem szabad csüggednie. Árvaságában is megtalálta az igazi támaszt, amikor hitébe kapaszkodott. Ennél jobb vezetőt ezután sem találhat. Meglátja, jönnek még szép esztendők is s talán nem is sokára elérkezik az életébe az igazi boldogság. Csak ne csüggedjék, dolgozzék és imádkozzék!

Bármit, ő ertette! Meghatottan olvastam testvére sorait. Szívből jövő, igazi testvéri hangot ütött meg s ha gondoltam volna, hogy lehetséges ilyen megoldás is, azonnal ezt ajánlottam volna. Természetes, hogy ennek az akadályait is látom, különösen, míg a háború tart. Abban igaza van, hogy nekem az eszemmel kellett megírnom a választ, éppen azért, mert nem vagyok családlátag. De közben azt magam is éreztem, hogy önzés volna teljesen elvenni gyermekét, bár akkor még nem láttam más megoldást, mint ilyen körülmények között is odaadni. Nagyon kérem, tudáson majd további sorsáról, nagyon érdekel, mert őszinte szeretettel követem kettejük életét. Igazi apának ismertem

meg s kívánom, az is maradjon. A kedves képet hálásan köszönöm, örülök, hogy a lelkükről festett képet ilyen tökéletesen kiegészíti testi képük is.

Bosnyák. Megértem bánatát, de tanácsot adni ilyen természetű dolgokban nem tudok. Forduljon háziiorvosukhoz, a férfi tudtán kívül. Mondja el őszintén a dolgot, mint nekem megírta. Csak ő tudhatja megmutatni a ki vezető utat.

Szeretnék művész lenni. Ez az adottság nem olyan természetű dolgokban művészi téren érvényesülni lehetne. Bevallom, magam nem is tudnék megközelítő véleményt sem mondani arról: igazán rendkívüli-e teljesítménye. Azonban, esetleg a rádió igazgatóságának írjon, kérje meg, hogy próbát tarttasson ott. Ha szokatlanul érdekes a tehetsége, talán ott tere nyílik s a továbbiakat is megtudja. Ha azonban azt a választ kapná, hogy nem foglalkoznak a dologgal, ne essék kétségbe. Örüljön saját maga adottságának és szorakoztassa vele szűkebb társaságát.

Katonaszív. Ez a lány nem érdemli meg Magát. Örüljön, hogy idejében megmutatkozott s elképzelheti: milyen szenvedés lenne ilyen szeszélyes, állhatatlan, telhetetlen és pusztán szórakozni vágyó nővel leélni egy életet! Még abban becsületes, hogy nem mutat szerelmet, bevallja, hogy nem is érez. Ilyen körülmények között nem is lehetne őt vádolnia, ha a házasság mégis rosszul sikerülne. Gondolja meg, hogy van egy nagy vigasztalója: az eddig lenézett, elhanyagolt föld! Menjen haza, mihelyt lehet s vesse bele magát a gazdálkodásba. Küzdelem ez, de egyszersmind gyógyyszer is. Meglátja, ott majd talál tisztességes munkátársat, aki nem kívánja, hogy folyton szórakoztassák, hanem szívesen dolgozik férjével együtt kettejük s majd gyermekeik jobb jövődjéért.

Kérem kedves olvasómat, levelükre mindig írjanak jeligét, nevet és címet, mert enélkül a levélre nem válaszolhatok. Magánlevelet nem írhatok.

Nőkről a nőknek

Irja: Hattyasy Katalin

Bakfisszerű fiatalság

a divat lényege. Akinek nincs, annak kölcsön kell adni, akinek van, ki kell hangsúlyozni. A fiatalos modelleknek se szeri, száma. De ez korántsem jelenti azt, hogy valóban csak a „vérszedelmes életkoron” innen lévőek viselik ezeket a békis kreációkat. Az egyszerűség mindig fiatalos s a háborús modellek szerényebb kivitele ilyenformán egyenesen megfiatalítja a nőket.

A matrózgallér még pull-över tetejére is divatos, ugyancsak sok nagy, fehér fodrosgalléros toalett készül, annak ellenére, hogy azelőtt szabály volt: télre minél kevesebb fehérret. Igen divatosak a „szobalánykötények” is, persze stilizáltan, sál-szerűen nyakba akasztva vagy féloldalasan az övre tűzve, természetesen mindig a ruhától elütő anyagból, színesből, himzeten, rátétesen, avagy egyszerűen — fehér zszorsettből.

Őszi kosztümhöz elegáns bőrmuffot láttunk, egy árnyalattal sötétebb barnából, mint a kosztüm s ugyancsak „bőrből” készült a hozzávaló utazósapka is. A „bőr” alatt itt természetesen remek, szép, mutatós utánzatot értünk.

A párizsi ruhákon ismét sok a gomb. Levél és gyümölcsutánzatú gombokat készítenek leginkább. Schiaparelli egyik bézs színű argótos ruhamodelljére eredeti nagyságú vadgesztenyegombokat tett s ugyancsak egy-egy vadgesztenyével zárul a ruha hosszú ujjja is.

A fényes-matt kombináció ismét divatos. Még pedig nem véletlenül divatos, mert aki például régi fekete ruháját alakíttatja így s nem elég az anyaga, vesz hozzá új anyagot, de ez rendszerint nem „olyan fekete”, mint a régi anyag. De ha megfordítjuk a fényes oldalára és dísznek használjuk fel, észre sem vevődik, hogy nem ugyanazt az anyagot fordítottuk meg.

Fekete, dús zsinórozással díszített kabát, táska és kalap

ŐSZ — TÉL

Egy zöld kötött pulloverből kombinált barna szövetruha

Középkék délutáni ruha, két strasszdiszítéssel

Simavonalú szürke gyapjú-felsőruész, bordó esikos szoknya

Sötétkék mellényrészes délutáni ruha fehér piké betéttel (Bolya Lenke rajza)

Szürke gyapjúruha, piros-kék esikozású anyaggal kombinálva

Érdekes vonalú barna színű délutáni ruha, világcsdrap gallérrészel

M
ameli
ki, I
Tápl
ugya
enne
Ezér
dünk
lenne
hord
hajjt
Ez-ér
hala

E
hagy
tunk
újab

M
hogy
Még
aka
dive

I
A
egy

I
egy
mü
tud
am
mü
vá
his
Tu
az
tos
egy
ru
a
ke
tot
az
sz
ki
fo
pö
m
és
be
il
m
fo
p
zö
K

A divatról

Irta Francis de Miomandre
Franciából fordította Heszke Béla

Francis de Miomandre, az új francia próza egyik finomtollú képviselője. Alább közölt gondolatait, melyek a „békevilág” divatviszonyaira vonatkoznak, a Hachette kiadásában megjelenő „Notes et Maximes” sorozat „La Mode” című kötetéből valók.

Mi a divat? Szerintem ez az egyetlen mód, amelyet mi, szegény halandók, azért eszünk ki, hogy kifogjunk az élet egyhangúságán. Táplálkoznunk kell. De mi lenne, ha mindig ugyanazzal az étellel kellene eleget tennünk ennek az életfenntartó kényszermunkának? Ezért törekszünk változatosá tenni életrendünket. Öltözködnünk is kell. Milyen szomorú lenne, ha mindig ugyanazt a ruhát kellene hordanunk! Mivel bőrünket nem változtatjuk, változtatnunk kell azt ami befűdi. Ezért alakult ki a divat: az élet megszámlálhatatlan álarca.

Egy vigasztaló dolog van a divatban: nem hagy időt a sajnálkozásra. Alighogy elhasználtunk egy ruhadarabot, máris jelentkezik az újabb forma s a régít elfelejtjük.

Mindent megszoktunk, csak azt nem, hogy egyáltalán ne törődjünk öltözetünkkel. Még a rendetlenek, sőt a koldusok is titokban, akarva nemakarva, „elrendezik” rongyaikat, divatosak akarnak lenni, a maguk módján.

Kiknek öltözködnék a nők? A férjainak? A nőeknek? Mindkettőnek s főleg azért, hogy egymást bosszantsák.

Mikor válik divattá egy dolog, egy eszme, egy-egy személyiség mikor lesz „divalossá”, mikor válik divattá egy szokás? Senkisé tudná megmondani. Ez olyan dolog, mint amikor elindítanak egy hógolyót, a lejtőn s az mire teér a völgybe, már hatalmas hógörgeteggé változik s minden ellenállást elseper. Néha azt hisszük, hogy megtaláltuk a magyarázatot. Tudunk néhány divatot teremtő emberről, de az még nem magyarázza meg a divat titokzatos alakulását. Tudjuk, hogy VII. Károlynak egyik lába hibás volt s ezért kezdett hosszú ruhákat hordani s így lett divattá az ő korában a hosszú kabát. VII. Edward feleségének kelés volt a hóna alatt s ezért mikor kezét nyújtott, esellenül felemelte a könyökét is. Jóideig az angol királyi udvarban csak az volt a szabályszerű kézjoga, amely hasonló volt a királynő esellen mozdulatához. „Divalos” kézjogás volt. VII. Edward király viszont pocakos bácsi volt s ezért nem tudta begombolni mellényének utolsó gombját. Azóta is a dandyk és az „elegánsul” játsszó urak nem gombolják be mellényük utolsó gombját. Így születik, illetve így is születhetik a divat. Ki tudná megmondani minden „divatos” dolognak a forrását? Ki hordott először magastetejű kalapot? Ki tette divattá a párbajt? Ki keringőzött először? Ki hordta az első gyöngysort? Kinek volt először raglánja? Ki pokerezett, ki

SZÉPSÉG ÉS BOLDOGSÁG!

lett e menyecske
osztályrésze

A család esűfja voltam régebben és remény nélkül éltem. 30 éves koromban most mégis férjhez mentem. János azt állítja, hogy úde areböröm vonzotta hozzám... Bevallom, hogy régebben nem ápoltam bőrömet. Mások példáján okulva belátam, hogy nagy hiba az areápolás elhanyagolása. Próbát tettem tehát fehér, nem zsíros Tokalon-krém rendszeres használatával és boldogan látam, hogy bőröm fokozatosan tisztult, üdébb, bársonyosabb lett. Egyik barátom is azt mondja, hogy bámulatosan rövid idő alatt mutatkozott areom ápolásának az eredménye.

bridgezett először? Miért ment ki a divatból annyi tánc s a tangót még most is járják? Nem tudjuk és nem is fogjuk tudni. S talán ez teszi a divatot érdekessé.

ARANSZÓKE LESZ,

ha az Eisner-féle Eau Radiuset használja. Barna vagy fekete hajat nyer az Eisner-féle dió kivonattól. Ára 3.— pengő. Naponta postai szétküldés.

EISNER GYULA drogeria, 15heregi kamarai szállító, Budapest, VI., Andrassy-út 37 szám

Nem minden
sorsjegy
nyer!

IRTA: MARÉK ANTAL

Makra Péter csepeli munkás nem akart hinni a szemének. A kis bank kirakatában, ahol a sorsjegyet vette, ezt olvasta, hogy az ő száma ötvenezer pengőt nyert.

Sietve felugrott egy mozgásban lévő villamosra s hazautazott. Felesége a hír hallatára rosszul lett s vízes borogatást rakott a szívére. Ott áll a szűk konyhában egy kopott széken s levegő után kapkodott. Közben az urát nézte, aki felült az asztalra s szivarra gyujtott.

— Na — mondta Makra Péter, — vége a szegénységnek. Gazdag emberek vagyunk. Nem látom többé ezeket a kopott szörnyű bútorokat.

— Miért... miért nem vállaltad ki a pénzt? — kérdezte aggódva Makráné.

— Zárva volt a bank. Biztos lehetsz benne, hogy holnap a kezem közt lesz a pénz. Nem mind az ötvenezer, mert valamit levonnak. Elég disznóság.

— Jaj, Istenem. Jaj, de rosszul vagyok... — nyögte az asszony.

De azért este lementek a kis vendéglőbe, az Örömvölgy utcában. Szólt ott a zene a vendéglő udvarában a poros ják alatt. Munkásaladók szórakoztak az egyszál cigány s a zongorista muzsikájára.

Makráék vacsorát és bort rendeltek. A pincér fejét csóválta, amikor felvette a rendelést.

— Nem lesz az sok? — kérdezte bizalmaskodva Makra Péter.

— Azzal maga ne törődjön — válaszolta gögösen a vendég s a feleségére kacintott.

Makránén nem látszott a szívroham nyoma. Legszebb ruháját vette magára erre az alkalomra. Arca fiatalosan csillogott, amikor az első pohár bort kiitta.

KRISTÁLY mikrofon, pick-up, hangszóró, fejhallgató, gégemikrofon, hangszerpu, ágyhangszóró, elektroakusztikus hangdoboz, szívlehallgató, elektro-orgona, elektromos hangszerek stb.
UJSZERŰ MEGOLDÁSOK! OLCSÓ ÁRAK!

SAL kristálykészítmények egyedüli előállítója
Tel. 35-35-21. Minden jobb szaküzletben kapható: **SAL** Rezgőkristály Laboratórium, Budapest, III., Felsőözdölmáli-út 14. sz.

Bejegyzett szabadalom! Kérje kereskedőjétől!

36

A vacsora és a jó bor felvidtotta a házaspárt. Tervezgettek, számoltak, osztottak és szoroztak. Szinte csodálkoztak, amikor tízenegy órákor zárórát kiállítottak. Sértődötlenül jézettek s még sokáig sétálgattak a botanikus kert tövében.

Mire hazaértek a szűk, szegényszagú lakásba, Makra Péter megállt az ajtóban és azt mondta:

— Ilyen vacak bútorok között éltem.

Azzal fogta az egyik széket s odavágta a földhöz. A ványadt szék darabokra tört. Fogta a másikat, annak se kellett több. A két szék tetejébe odatemette a konyhaasztalt. Ezzel a konyha berendezésével jóformán végzett. A néhány repedt tányért, csorba poharat Makráné asszony dobálta a sarokba.

A szomszédban a villamoskalauz felébredt s azt mondta a feleségének.

— A szomszédban muriznak.

Azzal falmak fordult s tovább aludt.

Makra már a szobában dolgozott. Belerúgott az ágyba, amely sikolozva tört darabokra. A kis kerek asztalkának nem is kellett csak egyellen érintés, szélesett a rémületől. Már csak két kép volt a falon, mire azok is a földre kerültek, Makra meglepődötlenül körülnézett.

— Isten veled, szegénység — mondta és a romokra mutatott.

Miután alaposan belefáradt a munkába, szék után nézett, hogy leüljön, igen ám, de a székek nem voltak. Nézett az ágy felé, hogy odaüljön, ágy sem volt.

Megvakarta a füle tövét.

Megnézte az óráját, fél egyet mutatott. Mi lesz itt reggelig, amíg a bank kinyit?

— Le kéne feküdni még reggelig — morogta kedvetlenül.

Makráné megkereste a deszkák között az ágyneműt és megágyazott a földre. Lejeküdték, de sokáig forgolódtak. Az új ágy kemény volt.

Mikor elaludtak, mindketten álmodtak. Azt álmodták, hogy leszámolták a bankban a sok pénzt s azzal elindultak a városba. Vásároltak ruhát, cipőt, kalapot, bútor. Minden, amit megvásároltak, engedelmesen

Déliab

követte őket az utcán. Az emberek csodálkozva megálltak az utcákon s nézték őket. Nagyon szép álom volt.

Reggel már korán ébredtek. Kedvellenül ültek a romok között s csak az vigasztalta őket, hogy nem sokára vége a szegénységnek. Új bútöröket vesznek a régié helyett.

Izgatottan mentek a bank felé.

— Itt a sorsjegy? — kérdezte az asszony.

— Nálam van, ne félj. Tudom én azt kívülről is. 16711.

— Mutasd a sorsjegyet.

— Nézd meg. Itt van.

— De ez... ez 16712!

— Ne beszélj, kapta ki az asszony kezéből a gazdagságot jelentő színes cédulát. Jól tudom én, hogy 16711. Ez nyert 50,000 pengőt.

Ránézett a cédulára s megállt. Elszápadt. Homlokát kiverte a hideg veríték.

— Tizenhat... tizen... hat... ezer...
Hű, az árgyélusát neki.

Ellévesztelte a számol. Csak a végét lévesztette el s most vége a gazdagságnak.

Megfordult és sietve ment visszafelé. Az asszony alig tudott a nyomába maradni. Sietve ment keresztül a téren, fel a lakásba. Mikor az asszony nagy lihegve beért a szobába, ott találta az urát nekivettközve. Kalapácsot szorongatott a kezében s a szétrombolt bútöröket igazgatta.

Az asszony nem szólt egy szót sem, odament a sarokba, ahová szegényes konyhájának romjait dobálta s a cserépek közül válogatni kezdte az ép tányérokat és poharakat. Az edényeket már előbb összeszedte, azokat hamarosan rendbe lehetett hozni, mert csak behorpadtak itt-ott, de a tányérok darabokra törtek.

Szólanul dolgoztak egész délelőtt. Makra Péter eltűnt néha s valami kellékekkel tért vissza a közeli faterpről. A két rozoga székre nem lehetett ráismerni. Új lábat kapott az egyik s új ülökét a másik. Mikor a konyhával készen lett, büszkén mondta:

— Rájuk fért egy kis munka.

— Bizony, rájuk — válaszolta a felesége, miközben az edényeket egyengelte kalapáccsal.
Az ágy már nehezen ment, de azért estére készen lett ezzel is.

— Hű, de megszemjartam — mondta, amikor meglőrdölte veritékes homlokát. — Menjünk le egy pohár borra.

— Jól van — válaszolta az asszony s ruhát váltolt.

A pincér ellenségesen közeledett hozzájuk.

— Parancsolnak, Makra úr?

— Két kisfröcsöt kérünk — mondta szeliden a vendég.

— Az más — válaszolta a pincér s vidáman elrohant. Rövid, fehér kabátjának szárnya vígan lebegett utána. Mikor meghozta a fröcsösöt, barátságosan odahajolt hozzájuk.

— A finomabból hoztam, Makra úr. A szekszárdiból.

Déliháb

Munkabiro!

Fájdalmát, rossz hangulatát
gyorsan megszünteti a

Pyramidon
TABLETTA

— Köszönöm, Bandi — szólt nagylelkűen Makra Péter s a páros pohár után nyúlt.
— Isten éllessen — mondta a feleségének s egy hajtásra kiitta a jó hideg italt.

**Mit se ér a hozomány,
ha BAJUSZOS, SZAKÁLLAS A LÁNY!**

Férjhez adó lányok, de asszonyok is, kell, hogy eltüntessék az arcukat, lábaitkat és karjaikat elborító szőrnövést a japán NIPPON SZÖRTELENÍTŐ segítségével. A visszataszító hajszálak még a legszebb női arcot is elcsúfítják és a férfiakat kiábrándítják. A NIPPON pillanatok alatt nyomtalanul és fájdalom nélkül megszünteti ezen szépséghibát. Ida K. úrnő írja: A mai napig nem merem társaságba járni, annyira feszélyezett a szőrnövés lábaimon, karomon, arcomon. Az Önök NIPPON-ja eltüntette ezen csúf szőrszálakat és utána testem sima és bárszönyös lett. A NIPPON MINDIG SEGIT! Hatásáért felelősséget vállalunk. Eredménytelenség esetén pénzt visszaterítjük. Szétküldés diszkrét. Ára 4.— P. két tégely 6.50 P. Teljes kúra (három tégely) ára 8.50 P. „VALÉRIA” vegyipar Budapest, VI., Szondy-utca 22/B. N. 217.

az olvasó rovata

LEVELEZÉS A FRONTRÓL

Erdi József honvéd (tábori postaszám: B—817: mivel délerdélyi vagyok, és a délerdélyi lányokkal levelezni nem tudok, kérem a magyar honleányokat, írjanak, levelekkel szórakoztassanak, mert nehéz óráimat könnyítik meg.

Leveleznék 18—20-ig csinos barna tanító-nóvel vagy tisztviselőnóvel — tekintettel arra, hogy nincs komoly hölgyismerősöm. Jámbor János, tábori postaszám F 749.

Boldogan leveleznék egy temesvári kislánnyal. Magam is temesvári vagyok. Címem: Reitter Ferenc, tizedes, tábori posta: B 297.

Tekintetes Szerkesztőség!

Bátor vagyok szerény kéréssel magam és a bajtársaim nevében szerkesztőségükhöz fordulni. Mi valamennyien, akik állandó olvasói voltunk a Délibábnak, hazafias tisztelettel kérjük a tek. Szerkesztőséget, hogy a Délibáb következő számába tegyen egy olyan értelmű cikket, mely szerint köztudomássá válnék, hogy az alulírottak szívesen leveleznének magyar lányokkal, akik osztoznának — legalább levélben — harctéren küzdő testvéreik sorsában: Molnár Imre honv., Pesek Sándor c. örv., Szabó Pál honv., Somossy András c. örv., B. Nagy Imre szkv., Nagy Albert honv., Kiss Elek c. örv., Pinye Sándor c. örv., Téglás Tibor honv., Patay Sándor honv., Czeglédi Antal honv., Simon József honv., Papp László honv., Biró Mátyás honv., Raiz István c. örv., Görög Ferenc honv. Tábori számunk: Z. 558.

FORGATÓKÖNYV, KRITIKA ÉS SZÁZALÉKOS RÉSEZEDÉS!

Tekintetes Szerkesztőség!

Én, mint a magyar filmművészet lelkes pártolója, az *Olvasó rovatá*-n keresztül szeretnék hozzászólni a magyar film névjának emeléséhez.

Ezzel kapcsolatban először is a jó *forgatókönyvnek hiányát* kell megállapítani, mint ahogy azt már multkor kifejtette valaki az „Olvasó rovatá”-ban. Ennek kizárólagos okát a filmírók aránytalanul alacsony díjazásának kell tulajdonítanunk. Kérдем alázattal, hogy hol van az arány, mikor a forgatókönyvíró többhónapos munkájáért feleannyit sem kap, mint egy színész — a kb. 15 forgatási napért... Lehet ilyenkor jó forgatókönyveket várni?!

Szerény véleményem szerint a filmírónak, rendezőnek és a legfontosabb műszaki személyzetnek a film hasznából *százalékos részesedésben* kellene részesülnie. Így mindenki saját érdekét nézve igyekezne hozzájárulni a film sikeréhez.

Még egy másik szomorú tény szeretnék kihangsúlyozni: a *filmkritika* hiányossá-

gát. Sajnos, nem mindegyik újság ír olyan tárgyilagos kritikát, mint a *Délibáb*! Pl. az ábrás filmkritika mostani betiltása is csak a filmművészet rovására megy!

Soraim közlését kérve, maradok a *Délibáb* hű olvasója és előfizetője,

kiváló tisztelettel

F. Lóránt, Budapest

MÁRIA FŐHADNAGY SZATMÁRON

Mint a *Délibáb* régi hűséges olvasója, tisztelettel kérem az *Olvasó rovatában* az alábbiak közlését.

Désen szeptember 10-e óta a *szatmári Kölesy Színház* vendégszerepel. Tökéletes előadásban láttuk a *Mária főhadnagy*-ot és *Dés* közönsége el van ragadtatva a lársulat művészeitől.

Különösen nagyon a szívünkhez nőtt *Nádory Margit*, a címszerep alakítója, a *széphangú primadonna* és *Szily János*, aki *Jancsó* szerepét játszotta és remek megjelenésével, szép tenorhangjával nagyon a nők szívébe férközött.

Sok derűs percet szerzett *Szokoly Gyula*, a remek humorú táncoskomikus és *Báza Éva*, a szubrett, a többi főszereplő: *Gáthy József*, *Honti Sándor*, *Holy Éva* és az epizódszereplők szintén tökéletesen illeszkedtek bele a remek együttesbe.

A *szatmári színhársulat*, *Erdély egyik legnagyobb színházának* együttese méltó régi jöhíréhez és *Dés közönsége őszintén örül a kéthónapos vendégszereplésnek.*

Soraim közléséért fogadják hálás köszönetemet.

Megkülönböztetett tisztelettel

Baróczy Éva, Dés

ÜZENET A VOLGAPART RÓL

Tisztelettel kérem az alábbi pár sor közlését az *Olvasó rovatá*-ban.

Salgótarjánban most játszották az *Üzenet a Volgapartól* c. filmet. Mondanom sem kell, milyen *óriási sikerrel*. Elsősorban meg kell emlékezni *Sárdy Jánosról*, a tarjáni lányok kedvencéről, milyen kedvesen alakította *Vihar* András szerepét és ahogy énekelt, egyszerű szavakkal ki *sem tudom fejezni*, milyen csodálatosan szép volt. Ugyhogy többször is megnéztem ezt a filmet. Nagyon édes volt még a kis *Tóth Júlia*, mint egy illatos mezei virág. A kedves jó *Vágó néni*, az aranyos nagymama is sokszor csalt könyvet szemünkbe. Nagyon szeretnénk minél több *Sárdy*-filmet látni, mert ha őt látjuk és gyönyörű hangját halljuk, feledve van minden szomorúság.

Tisztelettel

Egy salgótarjáni kislány

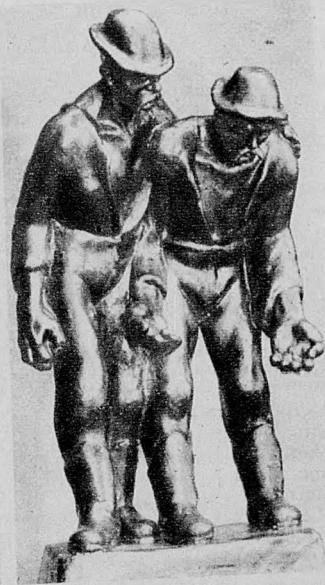
Berecz Gyula, komáromi szobrászművész

A festők és szobrászok legtöbbször a főváros előbb-utóbb magához vonzza: a művész úgy véli, hogy lelki és anyagi szükségleteiről legjobban egy milliós város műértő közönsége tud gondoskodni. Mégis hányan vannak választottak, akik művészi pályájuk egész ívét vidéken futják be: többé vagy kevésbé megértő környezetben. Ilyen vidéken él szobrászművész Berecz Gyula Komáromban: Jókai városa azonban szeretettel és megértéssel veszi körül művészt s mint a nagyszerűen sikerült komáromi Jókai-szobor bizonyítja, tud olyan kiváló s igényes feladatokat is rábízni, amelyeknek szép megoldása mutatja meg az igazi művészt. A Felvidéken, a húszéves cseh-szlovák megszállás idején összesen két magyar szobrot avattak: Pósa mell-szobrát és Jókai nagy, egész-alakos ülőszobrát. Ezek közül csak Jókai szobra volt felvidéki művész alkotása: kitűnő, jellegzetes, erőteljes művészi munka, Komárom egyik büszkesége.

Berecz Gyula is végigjárta a kisebbségi sorsban élő művészek kálváriáját: megbízói magyar kisemberek s magyar községek voltak; ezek legtöbbször síremlékekkel, vagy hadiemlékműveket készítettek a művésszel. S míg ezeket tervezte lelkiismeretes művészi készséggel, ugyanakkor egyénibb s érdekesebb feladatokra is ösztönözte magát. Különösen jellegzetes portréival s érdekes, kompozícióival tűnt föl Pozsonyban, Kassán, a felvidéki kiállításokon s a visszacsatolás után fővárosi kiállításokon is. A belsejében újjáépült megyeháza Komáromban számos finom arcását őrizte: elkészítette Komárom vármegye régi jelenseinek szobrait, e szobrokon a karakterek erőteljessége kap meg. Sokat foglalkozott a szegény embernek, a dolgozó, munkás magyarnak ábrázolásával: a munka embere

Berecz Gyula
szobrász-
művész
(Rembrandt
foto)

Berecz Gyula:
Rossz termés

érdekelte s néhány nagyméretű szobra arról tett bizonyosságot, hogy Berecz Gyula igen tehetségesen bírkózott meg az anyaggal, sok útkeresés után művésztete leegyszerűsödött, kristályosan tiszta lett, egyénivé, erőteljessé vált.

A bronzolást, műköttilalmat, a drága márvány árakat kétszeresen érzi meg a vidéken dolgozó művész: a monumentális hatású szobrok alkotója a kispasztika felé fordult s most abban alkot jeleket.

Berecz Gyula egyike azoknak az elszántaknak, akik a nehezebb vidéki légkörben is folyton az örök szépséget szomjazzák, tehetségüknek, felkészültségüknek minden nehézség ellenére is föltétlenül utat találnak s a kisvárosi művészek nagyszerű magyar gárdáját gazdagítják. (sz. v.)

Berecz Gyula: Bányászok

A B Á R K A

IRTA: GYULAY ZOLTÁN

— No, mi az? Mit akar? — szölt türelmetlenül Bodel úr.

Az öreg nem felelt, reszkető kezével egy írást tartott bátortalanul Bodel felé. Valóban száználmas és kínos látvány volt az öreg, rongyos, toldott-foldott ruhájában az előkelő étterem csillogásában.

— Öreg breton létere nem szégyel kéregetni?

— Ez az ember nem kéreget — szölt közbe a szomszéd asztaltól Molinet úr, aki közben elolvasta az öreg pecsétetes írását. — Hivatalos megbízásból gyűjt.

— Igazán? És ugyan minek a javára? Hadd lássam!

Bodel úr átfutotta az írást.

— Barátom önnök igaza van! Valóban száználmas méltó ez a szerencsétlen... ploudalmézec-i előljáráóság felhatalmazza, hogy a viharban elveszett bárkája és halászszerszámai pótlására adományokat gyűjtson... tényleg nem kéregető. Mikor volt az a vihar? — fordult az öreghez.

— Március végén... minden tönkre ment... nagyon sok bárka elveszett... azóta nagy nyomorúságban élünk...

Molinet felesége felpattant habos égszínű ruhájában, s bájos mosollyal járta végig az asztalokat. Mindenki készséggel adott valamit, csak Bodel úr nem nyúlt a zsebébe, hanem nagy komolyan felírta az öreg nevét és címét a jegyzőkönyvébe.

— Százhuszonkilenc frank hatvanöt centime — szölt a jótékonykodó hölgy, — fogja, bácsika. De maga miért nem adott semmit? — fordult szemrehányóan Bodelhez.

— Maguk igazán nevetségesek az alamizsnájukkal, asszonyom! — válaszolt

megvetően. — Mihez kezdjen az öreg ilyen összeggel? El fogja inni! Igazán jótékonynak lenni sokkal nehezebb!

*

...Aznap este a tengerparti falu egyik háza előtt fekete selyemruhás asszony állt. A ház hófehérre volt meszelve, apró ablakaiban irlandi csipkés függönyök díszlettek, a tetejét vadonatúj piros cserép fedte.

— Mennyit hoztál? — kiáltott az érkező felé.

Az öreg halással együtt beléptek a házba. — Ma nem erőltették meg magukat!

Az üstben jóillatú leves főtt, s vagy öt fiú és két lány várta a család fő hazatérését. Rendes, szép ruhájuk élénk ellentétben volt az öreg ócska rongyaival.

— Minden simán ment? — kérdezte az egyik lány.

— Azt meghiszem — felelt az öreg megelégedett arccal. — Ezek a párizsiak olyan buták, mint a halak. Sohasem veszik észre, hogy a hatósági engedélyt 1933-ban állították ki. Igazán szerencse, hogy a vihar akkor mindenemet tönkre tette. Tíz éve élünk ebből pompásan s mondhatom, hogy kellemesebb foglalkozás, mint a tengert járni, szélben, viharban!... Adjátok ide a rendes ruhámat, mert már nem bírom ezeket a rongyokat.

*

A vén halász vallásos ember volt, vasárnap sohasem dolgozott, hanem az egész napot a parton töltötte. Most is ott járkált, amikor az egyik lánya lelkendezve szaladt utána.

— Hé, apám! Egy úr keresi magát!

— Egy úr?

— Az ám! Azt mondja, hogy fontos ügyben jött.

Akkor már ragyogó arccal sietett feléje Bodel úr.

— Itt vagyok, barátom, remélem, megismer!

— I... igen! — dadogott az öreg breton.

— Hát akkor odanézzon! — és ujjával egy szép, vadonatúj bárkára mutatott.

— A magáé, öregem!

A vén halászt elöntötte a vér.

— Mit... mit mond?

— Bizony a magáé... Kezembe vettem a maga ügyét. Azokból az apró alamizsnákból sohasem tudja megvenni a bárkáját és a szerszámaikat... Hát én nekiláttam a dolognak és most íme, visszamehet a tengerre, újra dolgozhat...

Bodel urat azonban furcsa meglepetés érte. A várt hálálkodás helyett az öreg két ugrással mellette termelt, nyakonragadta és irgalmatlanul megrázta.

— Az áldóját — üvöltötte, — ki kért magától valamit! Most aztán jól befűtött nekem! Hogy az ördög vinné el ezt a sok átkozott ideget, akinek nincs más gondja, mint hogy kivége a kenyeret a szegény ember szájából!...

Biztos fellépést

és sikert csak ápolt külsővel érhetünk el. Elhanyagolt, mitesszerez, pattanásos, tágpórusos, zsíros arcból csökkenti az önbizalmat. Ezt a csúnya szépséghibát teljesen megszünteti a

PA-TÓ keverék

használat. Ára P 7.80.

Elrontott haj, erősen korpás fejbőr, hajhullás, fejbőr rendellenes zsírossága vagy szárazsága ellen kitűnő szer a

PA-TÓ hajszencia

Ára P 9.— Meglepő hatás már párszori használat után. Külön zsíros és száraz fejbőrűek részére.

Kapható Paizs Kató kozmetika Bpest, IV., Ferenciek-tere 3. Postai szétküldés utánvétellel is. Díjtalan tanácsadás. Vidékre válaszbélyeg ellenében.

A görög színház

FONTOS KELLÉKE VOLT AZ ÁLARC

A MAI SZÍNHÁZ ÉS FILM KULISSZATITKAIRÓL
KÖZÖL ÉRDEKES KÉPES BESZÁMOLÓKAT

a BERLINI Visszhang

Megjelenik kéthetenként - Megrendelhető az IBUSZ-nál,
V. Akadémia-u. 10. Egyes szám ára 36 fillér

ŐSZI IDILL

SZEREPLŐK : A fiú 18 éves. A lány 16 éves.
(Falusi állomás. Őszi délután.)

Lány : Igérje meg, Laci, hogy mindig rám
gondol.

Fiú : Igérem.

Lány : Hogy más lányra rá se néz.

Fiú : Amit férji leszek, más nő nem érdekel.

Lány (gondolkozik) : Meddig lesz maga
férji ?

Fiú : Mondjuk negyvenig.

Lány : Az kevés. Adja becsületszavát, hogy
halvanig nem néz rá senkire.

Fiú : Becsületszavamra kijelentem, hogy
halvanig nem nézek rá egyetlen nőre sem.

(Közben a vonat berobog. Még egy utolsó
kézzszorítás.)

Lány : És aztán írjon.

Fiú : Irok.

Lány : Amit megígért . . .

Fiú : Megtartom.

(A többit elnyeli a vonat zakatolása).

Fiú (miután a vonat Hatvanba ér, egy
szőke kislányra téved a tekintete. Pillanatig
még küzd magával. Az adott becsületszóra
gondol) : Eh, mit ! Végre is a szavamnak
álltam. Hatvanig egyetlen nőre se néztem.

Dymi

NÉZZE MEG

HELLER FRIGYES
női kalapjait
Budapest, VII., Csányi-utca 12. sz.

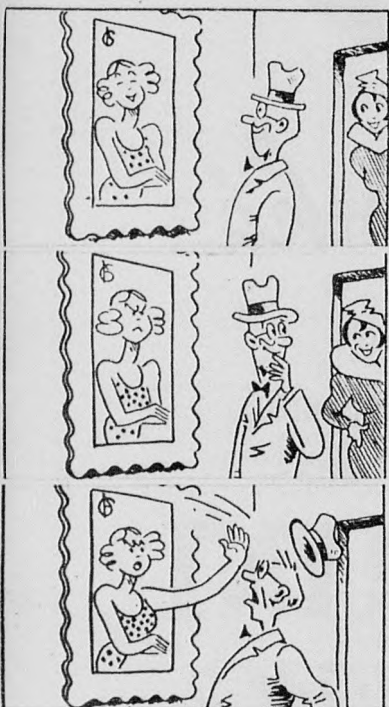
A DÉLIBÁB HUMORÁ

Nehéz eset

— Ha ez a Kiss meghal, nehéz esete lesz a spirítisztáknak.

— Miért?

— Amilyen lelketlen csirkefogó, nem jelenik meg egyetlen idézésre sem.

Kép szöveg nélkül
avagy
félteékenység a képtárban

Vadászaton

Az önhitt kocavadást meghívják vadászatra. Jön egy nyúl. A kocavadás felemeli a puskáját és öntetlen így szól.

— No, nyúl öcsém, most megcsinálhatod a végrendeletedet.

Lő, a nyúl azonban vígan tovább rohan és eltűnik. A társaság egyik tagja vigasztalón megjegyzi.

— Ne búsulj, öregem. A nyúl csak a közjegyzőhöz rohant. A végrendelet miatt.

Kritika

— Mit szólsz az új operanékeshez.

— Ez az ember egy valószínűs Paganini.

— Paganini? Hiszen az hegedűs volt.

— Miért? Ez énekes neked?

Vidéki szálló

Vendég érkezik késő este a balatonkörnyéki kisvárosba. A szálló zsúfolva van. A vendég meglátja a kávéházban a billiárdasztalt.

— Vessenek nekem az asztalra ágyat. Jó lesz nekem ott is.

Másnap kéri a számlát. Olyan összegről szól, hogy majdnem hanyatesik a vendég.

— Kérem, micsoda dolog

ez? Ennyiért a Ritzben is alhattam volna.

— Hja kérem — hangzik a válasz, — a billiárdasztalért órabért kell fizetni.

Óvatos ember

Kovácsot rajtakapják, hogy hamisan játszik a kártyában. Megjelölte a lapokat. Kovács felháborodva védekezik.

— Csak nem vagyok olyan könnyelmű, hogy a nehezen megszerzett pénzemel a vakszerencsére bizzam a játékban.

Jóbarátnök

— Zsuzsi eldicsekedett azzal, hogy Pista már negyedszer vallott szerelmet mióta ismeri.

— Érdekes. Nem tudod, hogy ki lehetett az a három másik lány?

A Szerkesztőség üzeni

Be nem kért kéziratokat, rajzokat, fényképfelvételeket vissza nem küldünk, meg nem őrünk, azokért semmiféle felelősséget nem vállalunk. Kérdésekre csak e rovatban válaszolunk, levélben még válaszbélyeg beküldése esetén sem adunk választ. Csak egy kérdésre válaszolhatunk.

C. Tibor. Versei inkább dalszövegnek valók. Keressen zeneszerzőt, aki vállalkozna megzenésítésükre. — Boka Tamás. Ez bizony még nem irodalom. Ha kéziratot küld, csak a papír egyik oldalára írjon. — Árva. A fenti üzenet önnek is szól. — Zsigmond Mihály. Erről a könyvről nekünk, sajnos, nincs tudomásunk. Bizonyára magánkiadó adta ki s így csaknem reménytelen lesz megtalálni. — Ószinte bírálat. Nem rím és nem kínrím. Egyszerűen egy hangulat kezdetleges papírravetése. — Sz. László. Nem tudjuk melyik előkelő napilap alkalmazza önt, de versei után ítélve, ön nehezen kerülhet be a költők közé. — G. Imre. Nem ütök meg a mértékünket. — Ilonka. Van mesélőkészsége, de fejlődnie

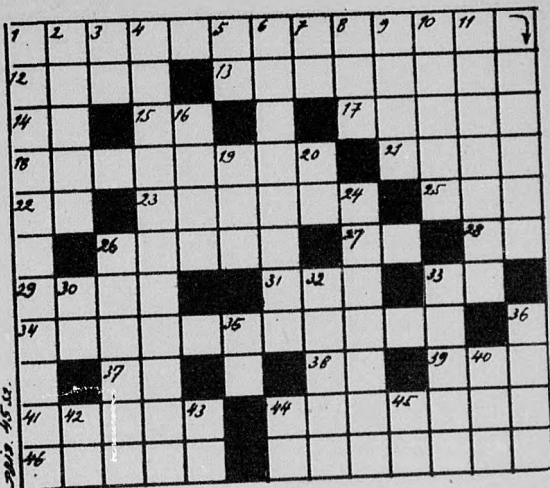
kell, ha közölhetőt akar írni. — Szunyogh János. Egyelőre azt tanácsoljuk, hogy olvassa modern költőink verseit. Ha kritikai készsége fejlődik, bizonyára tud majd közölhető verseket is küldeni. — Borka Ilia. Ez nem nekünk való. — Balassi Bella. Novellája nem sikerült s a pesszimista befejezés sem szerencsés. Mást kérünk. — Kiss Jolán. Kedves írás, de nem hisszük, hogy boldogulna vele. Ebből nem igen tudunk képességeire következtetni. — K. Béla. Írásával más jellegű lapot kell felkeresnie. — Biró József. Nem tehetségtelen írás, de nekünk nem való. Küldjön valami mást. — Darázs Endre. Egyik verse jönni fog. — Zahos Géza. Talán legközelebbi küldeményében találunk nekünk való írást.

Felelős szerkesztő: BIBÓ LAJOS. Szerkesztő: DÁLOKY JÁNOS
Felelős kiadó: PAIZS GÉZA. Kiadótulajdonos: Forrás Nyomdai
Műintézet és Kiadóvállalat Rt. Budapest, VII., Dobány-u. 12.

KERESZTREJTVÉNY

Vízszintes sorok: 1. A Pesti Színház szezonnyitó darabja. (A nyíl irányával folytatva.) 12. Hivatalos irat. 13. Folyadékot zavarossá tesz. 14. H. K. 15. Basa mássalhangzó. 17. Névelővel: üzletbarát. 18. Mértani fogalom. 21. A. J. M. É. 22. Diplomás ember neve előtt áll. 23. Európai főváros. 25. Vállalat, üzlet. 26. Esetleg. 27. Felmenő rokon. 28. Tagadó szó. 29. Szalonnát elkészít. 31. D. P. R. 33. Latin kettős magánhangzó. 34. Jelentéktelen (két szó). 37. Kínai hossz-mérték. 38. J. Y. 39. Titkár eleje. 41. Amott ikerszava. 44. Névelővel: férfinév. 46. Cserje, ékezetfelesleggel. 47. A darab rendezője.

Függőleges sorok. 1. A darab világhírű szerzője (megfordítva). 2. Időhatározó. 3. Kereskedelmi rövidítés. 4. Zsupkocsi. 5. Nagy Ferenc. 6. A darab díszlettervezője. 7. Létezik, van. 8. M. K. A. 10. Európai állam. 11. Növénynek van. 16. Szatmár eleje. 19. Ü. G. H. 20. Füge magánhangzó. 24. Ujpesten sok ilyen vállalat van. 26. Lejön a bőr. 30. Igekötő. 32. Lónév. 33. Betegség, ékezetfelesleggel. 35. Az egyik számár. 42. A molibden vegyjele. 43. A függőleges 3. megfordítottja. 44. Indulatszó. 45. L. V. nem. 36. Hont betűi keverve. 40. Ezt kiabál a

BETŰREJTVÉNYEK

1 $\frac{NY}{A} - i - PÁN$	2 O \$ ÉVAX	3 $\frac{V}{O}$ 20
4 $\frac{20 év}{A}$ SZÜL SZÜL SZÜL SZÜL	5 CELESTE AIDA... M anszony	6 $\frac{D}{O} = N \quad \frac{DI}{A} = NA$

A múlt számban közölt keresztrejtvény helyes megfejtése

TARTUFFE ÖLEB
ORGON ÓRIZETE
LIRIS RÖVN
NO KISZENVEDE
ANGOLKERINGÓD
YOSTOR IÓRE
KAMELEM ZÉEK
LION APÓSGSE
ÁRJÁK LÁZA ÉL
REÁ ELŐRE IGE
ISTENITÉLETEK

A 44. szám betűrejtvényeinek megfejtése

1. Kétes elem. 2. Évtized. 3. Csatasor. 4. Semmi sem új a nap alatt. 5. Történet. 6. Félzeg.

A DÉLIBÁB előfizetési ára: negyedévre 4 pengő 20 fillér, félévre 8 pengő 40 fillér. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 34 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány-u. 12. Telefon: Szerkesztőség: 225-461. Kládóhivatal (reklamációk): 223-882, 423-771. Postatakarékpénztári befizetési lap száma: 9244.

Forrás Nyomdai Műintézet és Kládóvállalat Rt.
mélynyomása, Budapest

Ha kioltasta a DÉLIBÁB-ot, küldje ki a frontra harcoló katonáinknak
Továbbítja a Vöröskereszt
Budapest VIII. ker.,
Baross-utca
15.

D. SZABÓ

A tudomány mai álláspontja igazolja, hogy az

Odol

a legjobb
szájfertőtlenítő
és fogápoló szer

Óriás üveg

Magyarországi Odolművek r.t.
Budapest

ODOL

SZÁJVIZ

ÓRIÁS ÜVEG P. 31.42 1/4 ÜVEG P. 16.84
1/2 ÜVEG P. 11.23 UTI ÜVEG P. 5.47

M. ODOLMŰVEK R.T. BUDAPEST X.